

Atestato Nr. 0428	OBJEKTO NR.	STADIJA	TOMAS	METAI
	U-1076	3	3A	2013

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: ŠIAULIŲ
RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
DIREKTORIUS

MEŠKUIČIŲ MIESTELIO TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI

PAREIGOS	VARDAS, PAVARDĖ	PARAŠAS
DIREKTORIUS	GITANA MINEIKIENĖ	
VYRIAUSIAS ARCHITEKTAS	LINAS NAUJOKAITIS	
PROJEKTO VADOVAS	ROMAS DEVINDUONIS	

Autorinis kolektyvas

Pavardė	ATESTATO Nr.	Parengė teksto skyrius ir planus
Arch. R. Devinduonis	A 278	1, 2, 3, 4, 6, 7 skyriai, 1 planas:
PDV. S. Žilienė	786	5 skyrius, 2 planas
PDV. R. Kižienė	17684	8. skyrius, 1. planas:
PDV. Maleckas	15606	9 skyrius, 3 planas
PDV. A Kazlauskaitė		Grafinė dalis

Bendrojo plano tomai:

1 tomas Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano esama būklė. 2012 m. (susideda iš dviejų pustomių: 1A tomas – tekstinė dalis, 1B tomas grafinė dalis iš 2 planų M1:2000)

2.1. tomas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas

2.2. tomas Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita.

2.3. tomas Perspektyvinės raidos koncepcija. (susideda iš dviejų pustomių: 1A tomas – tekstinė dalis, 1B tomas grafinė dalis iš 4 planų M1:5000).

3. tomas. Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano konkretizuoti sprendiniai. 2013 m. (susideda iš dviejų pustomių: 3A tomas – tekstinė dalis, 3B tomas grafinė dalis iš 3 planų M1:2000)

4. tomas. Sprendinių poveikio vertinimo ataskaita.

TURINYS

1. Įvadas	5 psl.
1.1. Miestelio teritorijos bendrojo plano rengimo teisinė aplinka-----	5 psl.
1.2. Miestelio teritorijos bendrojo plano tikslai ir uždaviniai-----	6 psl.
1.3. Miestelio teritorijos bendrojo plano rengimo eiga-----	7 psl.
2. Miestelio padėtis ir jo gretimų teritorijų raida savivaldybės perspektyvoje-----	9 psl.
2.1. Miestelio padėtis Šiaulių rajono savivaldybėje ir Šiaulių apskrityje bei jos išnaudojimas miestelio plėtrai-----	9 psl.
2.2. Gretimų teritorijų perspektyvinis vystymas ir jo reglamentavimas-----	10 psl.
3 Miestelio teritorijos vystymo prielaidos ir erdvinė kompozicija-----	14 psl.
3.1. Istorinės prielaidos-----	14 psl.
3.2. Ekonominės ir demografinės plėtros prielaidos-----	16 psl.
3.3. Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano ekonominės – socialinės raidos vizija. -----	19 psl.
3.4. Teritorinės plėtros prielaidos-----	20 psl.
3.5. Miestelio perspektyvinė erdvinė kompozicija-----	22 psl.
4 Miestelio žemės naudojimas ir teritoriniai reglamentai--	25 psl.
4.1. Bendros nuostatos-----	25 psl.
4.2. Žemės ūkio paskirties žemė-----	26 psl.
4.3. Konservacinės paskirties žemė-----	27 psl.
4.4. Vandens ūkio paskirties žemė-----	28 psl.
4.5. Kitos paskirties žemė-----	28 psl.
4.6. Teritorijos balansas-----	33 psl.
4.7. Žemės naudojimo reglamentų suvestinė-----	35 psl.
5 Gamtinio kraštovaizdžio apsauga ir žaliųjų plotų sistema-----	41 psl.
5.1. Gamtinio karkaso formavimas-----	41 psl.
5.2. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga-----	44 psl.
5.3. Aplinkos kokybės apsaugos kryptys-----	46 psl.
5.4. Želdynų sistemos sudarymo principai ir tikslai-----	47 psl.
5.5. Želdynų sistemos plėtros ir tvarkymo sprendiniai-----	47 psl.
5.6. Žaliųjų plotų sistemos vystymas-----	49 psl.

6. Nekilnojamasis kultūros paveldas ir jo apsauga-----	54 psl.
6.1. 6.1. Miestelio nekilnojamasis kultūros paveldas-----	54 psl.
6.2. 6.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga ir naudojimas-----	55 psl.
7. Socialinės infrastruktūros vystymas-----	57 psl.
7.1. Bendra charakteristika-----	57 psl.
7.2. Bendrojo centro socialinės infrastruktūros vystymas-----	57 psl.
7.3. Specialiųjų centrų socialinės infrastruktūros vystymas-----	58 psl.
7.4. Rekreacinių centrų infrastruktūros vystymas-----	58 psl.
8. Susisiekimo infrastruktūros vystymas-----	60 psl.
8.1. Pagrindiniai perspektyvinės susisiekimo sistemos uždaviniai -----	60 psl.
8.2. Perspektyvinis išorės susisiekimo infrastruktūros kelių tinklas-----	60 psl.
8.3. Meškuičių miestelio gatvių tinklas-----	60 psl.
8.4. Visuomeninio transporto perspektyvinė plėtra-----	62 psl.
8.5. Dviračių ir pėsčiųjų takai-----	62 psl.
9. Inžinerinės infrastruktūros vytymas-----	64 psl.
9.1. Ekoinžinerinės infrastruktūros vystymas-----	64 psl.
9.2. Energetinės infrastruktūra vystymas-----	66 psl.
9.3. Ryšių infrastruktūros vystymas-----	66 psl.
9.4. Gamtinių dujų tiekimo infrastruktūros vystymas-----	67 psl.
9.5. Įgyvendinimo prioritetai-----	68 psl.
Schemos tekste	
Meškuičių miestelio gretimos teritorijos Meškuičių seniūnijoje ir jų vystymo perspektyva-----	13 psl.
Miestelio architektūrinė-erdvinė kompozicija-----	24 psl.

Planai:

1. Žemės naudojimas ir susisiekimas M 1:2000 (Pagrindinis planas)
2. Gamtinio kraštovaizdžio apsauga ir žaliųjų plotų sistema M 1:2000
3. Inžinerinė infrastruktūra M 1:2000

1. ĮVADAS

MIESTELIO TERITORIJOS BENDROJO PLANO RENGIMO TEISINĖ APLINKA

Bendrojo planavimo objektas yra Šiaulių rajono savivaldybės Meškuičių miestelio teritorija.

Bendrojo planavimo organizatorius yra Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktorius. Darbų organizavimo pagrindas yra Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. gruodžio 16 d. sprendimas Nr. T-352 „Dėl bendrųjų planų rengimo Šiaulių rajone“.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo pagrindas yra:

- Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėjos 2011 m. vasario 23 d. patvirtintos programinės planavimo sąlygomis, planavimo dokumentams rengti.
- Planavimo sąlygų sąvadas bendrojo planavimo dokumentams rengti; 2011 m. vasario 23 d. Nr. PS - 35(21.2)
- Planavimo sąlygas pateikė: Šiaulių visuomenės sveikatos centras Nr. PST-4; VĮ „Šiaulių regiono keliai“ Nr. 5-89(7.35); AB „Lesto“-Nr. TS-44030-11-0025; TEO LT, AB-Nr. 03-2-06-2/57; AB „Lietuvos dujos Šiaulių filialas“-Nr. (s25) 15-05-65; KPD Šiaulių teritorinis padalinys-Nr. 7.14.Š-2Š-22; Žemės ūkio skyriaus Melioracijos poskyris-Nr. Z2-1 1(20.6); UAB „Kuršėnų vandenys“, Nr. KV1-15; Šiaulių regiono Aplinkos apsaugos departamentas, Nr. 28; Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos Šiaulių žemėtvarkos skyrius, Nr. 31SS-46; Meškuičių seniūnija, Nr. ST23-7(3.20); Kuršėnų komunalinio ūkio UAB, Nr. 1-20; Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyrius, Nr. SAA-12(22.9); Turto valdymo skyrius sąlygų nepateikė.
- Lietuvos Respublikos įstatymai apibrėžiantys teritorijų planavimą.
- Teritorijų planavimo taisyklės ir projektavimo normos.
- Galiojantys bendrojo planavimo dokumentai: Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas; Šiaulių apskrities bendrasis (generalinis) planas.
- Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas.
- Galiojantys specialiojo planavimo darbai: Vandens ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros Šiaulių rajone specialusis planas; Mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymas Šiaulių rajone; Degalinių išdėstymo Šiaulių rajone specialusis planas (su visais papildymais), Šiaulių rajono vandenviečių SAZ specialiojo plano koncepcija; Šiaulių rajono komunalinių atliekų tvarkymo planas; Šiaulių rajono savivaldybės konteinerių aikštelių išdėstymo principinės schema; Šiaulių rajono vandenviečių sanitarinių zonų planas; Vandens ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas Šiaulių rajone; Šiaulių rajono kultūros paveldo tinklų schema; Meškuičių kadastro vietovės žemės reformos žemėtvarkos projektas bei šio projekto papildymai planuojamoje teritorijoje; Nuotekų tinklų išplėtimo Meškuičių miestelyje specialusis planas; Meškuičių galimos dujotiekio tinklų plėtros schema.
- Galiojantys detaliojo planavimo dokumentai.

- Naujausia statistinė medžiaga ir Šiaulių rajono savivaldybės ir seniūnijos turimi duomenys.
- Duomenys iš ministerijų ir žinybų duomenų bazių.
- Parengti moksliniai - metodiniai teritorijų planavimo darbai.

1.2. MIESTELIO TERITORIJOS BENDROJO PLANO RENGIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Miestelio planavimo tikslai ir uždaviniai nustatyti sutinkamai su Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėjos 2011 m. vasario 23 d. patvirtintomis programinėmis planavimo sąlygomis, planavimo dokumentams rengti ir „Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklėmis“ (patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-263, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. D1-591 redakcija).

Nustatyti tokie planavimo tikslai ir uždaviniai:

- detalizuoti Šiaulių rajono teritorijos bendrajame plane numatytus Meškuičių miestelio teritorijos sprendinius;
- suformuoti miestelio teritorijos darnaus vystymo koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus, teritorijų funkcines zonas, nurodančias teritorijos integruotumą ir ypatumus;
- tobulinti istoriškai susiklosčiusią miestelio urbanistinę struktūrą, formuoti tūrinę erdvę, kompoziciją;
- numatyti teritorijų gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones, formuoti bendrojo naudojimo želdinių bei apsauginių želdinių sistemą;
- nustatyti miestelio teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti detaliuosius planus, nustatyti šios teritorijos naudojimo, tvarkymo, apsaugos prioritetus ir veiklos juose apribojimus;
- plėtoti miestelio inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą;
- numatyti priemones, racionaliam gamtos išteklių naudojimui, kraštovaizdžio tvarkymui, ekologiškai pusiausvyrai, gamtinio karkaso formavimui, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimui;
- rezervuoti teritorijas komunikacinių koridorių ir kitų visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai;
- nustatyti prioritetingas teritorijų funkcines zonas ir jų pagrindines tikslines žemės naudojimo paskirtis, įvardinti veiklos plėtojimo ir apribojimų reikalavimus, žemės sklypų naudojimo būdą ir/ar pobūdį, numatyti teritorijas visuomenės poreikiams reikalingų objektų plėtrai;
- numatyti rekreacinių ir bioprodukcinių ūkio teritorijų vystymo galimybes;
- formuoti želdynų (miškų) sistemas, numatyti užstatytų teritorijų gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones, numatyti teritorijas gyvenamųjų vietovių infrastruktūros ir kitų veiklos sričių plėtrai;
- patikslinti Meškuičių miestelio ribas.

1.3. MIESTELIO TERITORIJOS BENDROJO PLANO RENGIMO EIGA

Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano esamos būklės analizė pradėta rengti 2011 metų gale, kurioje, remiantis Šiaulių rajono savivaldybės patvirtintomis programinės planavimo sąlygomis, planavimo dokumentams rengti. 2012 m. pradžioje išleistas 1 tomas: Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano esama būklė, susidedanti iš dviejų pustomių: 1A tomas – tekstinė dalis su schemomis, 1B tomas grafinė dalis iš 2 planų M1:2000.

Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano perspektyvinės raidos koncepcija pradėta rengti 2012 metų pradžioje, remiantis patvirtintomis Šiaulių rajono savivaldybės ir Šiaulių apskrities teritorijos vystymo prognozėmis, pateiktomis jų bendruose planuose. Tais pat metais buvo pradėtas rengti Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano koncepcijos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas. Dokumentas pateiktas valstybiniam vertinimo subjektams ir savivaldybei vertinimui. Gauti visų keturių valstybinių vertinimo subjektų ir rajono savivaldybės teigiamos išvados. Išleistas 2.1. tomas: Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas. Jame tolesniam nagrinėjimui buvo pasiūlyti du galimi miestelio raidos variantai. Vertinimo išvados pateiktos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo proceso dokumentų byloje (žiūr. „Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas; Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo proceso ataskaita“)

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas yra pagrindinis dokumentas, kuriuo remiantis parengta Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano perspektyvinės raidos koncepcijos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita, ir miestelio teritorijos bendrojo plano perspektyvinės raidos koncepcija su galimomis miestelio raidos alternatyvomis.

Rengiant Meškuičių miestelio savivaldybės teritorijos bendrojo plano perspektyvinės raidos koncepcija, jos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitą (toliau SPAV), atkreiptas ypatingas dėmesys į galimą neigiamą poveikį įsteigtose ir potencialiose Europos ekologinio tinklo „Natūra 2000“ teritorijose, kad jos nepatektų į galimus reikšmingo poveikio arealus pasirenkant alternatyvas. Taip pat, vertinant ir pasirenkant alternatyvas ypatingas dėmesys teikiamas aplinkos sveikatingumui ir gamtinio karkaso rišlumui, numatant palankiausias jo būklei sąlygas.

Miestelio teritorijos bendrojo plano perspektyvinės raidos koncepcija su galimomis raidos alternatyvomis ir SPAV ataskaita buvo 2012 metų viduryje pateikta visuomenei svarstymui. Pravesta SPAV ataskaitos vertinimo procedūra, pateikiant ją keturiems valstybiniam vertinimo subjektams ir Šiaulių rajono savivaldybei įvertinimui. Gauti visų valstybinių vertinimo subjektų ir Šiaulių rajono savivaldybės teigiamos išvados. Išleistas 2.2. tomas: Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita. (žiūr. „Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas; Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo proceso ataskaita“) Per SPAV vertinimo procesą, bendrojo plano koncepcijos ir SPAV svarstymo su visuomene procedūrą, iš kelių alternatyvų išrinktas Meškuičių

miestelio teritorijos tolesniam vystymui perspektyvinės raidos koncepcijos pirmasis variantas. Išleistas 2.3. tomas: miestelio perspektyvinės raidos koncepcija susidedanti iš dviejų pustomių: 2.3.A tomas – tekstinė dalis, 2.3.B tomas grafinė dalis, M1:5000. (Žiūr. 2.3. tomą „Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano Perspektyvinės raidos koncepcija“ ir 2.4. tomą „Visuomenės dalyvavimo koncepcijos stadijos planavimo procese ataskaitą“).

Meškuičių miestelio teritorijos perspektyvinės raidos koncepcija pristatyta Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėjos Vilijos Vaičekauskienės Šiaulių rajono savivaldybės tarybai, ir patvirtinta sprendimu: „Dėl Meškuičių bendrojo plano koncepcijos patvirtinimo 2012 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. T-193. Pirmasis koncepcijos variantas tapo pagrindu rengiant Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano konkretizuotus sprendinius. Jie pateikiami šiame 3 tome

3A tome pateikiami Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano konkretizuotų sprendinių tekstinė dalis 9 skyriuose. Kiekviename skyriuje bendrame aiškinamajame tekste konkretizuoti sprendiniai numeruoti pagal skyriaus ir poskyrio numerius paryškintu šriftu, pav. **2.4.1.**

Grafinės dalies 3B tome, esant M1:2000 masteliui, išnaudota galimybė brėžinius apjungti sekančiai:

- pagrindinio žemės, naudojimo ir socialinės infrastruktūros informacija pateikiama kartu su susisiekimo sistemos informacija, ir miestelio architektūrinės-erdvinės kompozicijos schema;
- gamtinio karkaso informacija ir žaliųjų plotų sistema pateikta viename plane

2. MIESTELIO PADĖTIS IR JO GRETIMŲ TERITORIJŲ RAIDA SAVIVALDYBĖS PERSPEKTYVOJE

2.1. MIESTELIO PADĖTIS ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE IR ŠIAULIŲ APSKRITYJE BEI JOS IŠNAUDOJIMAS MIESTELIO VYSTYMUI

Miestelis susiformavo 18 kilometrų atstumu į šiaurę nuo Šiaulių miesto prie magistralinio kelio Šiauliai-Joniškis-Jelgava, tarptautinio transporto koridoriaus, žinomo „Via Hansiatica“ vardu. Kaip Šiaulių miesto artimas priemiestis jis patiria miesto aglomeracinį poveikį ir yra susietas su juo įvairiapusiais, patogiais ryšiais. Miestelis yra seniūnijos centras ir kaip toks, įtakoja ir perspektyvoje įtakos seniūnijos teritoriją teikdamas administracines ir kitas paslaugas seniūnijos gyventojams.

LR vyriausybės patvirtintame **Šiaulių apskrities bendrajame (generaliniame) plane** numatytas Šiaulių miesto vystymas kaip **1 lygmens** valstybinio masto (metropolinio) centro lygio, kuris skatintų viso Šiaulių metropolinio ekonominio baseino gamybinio potencialo augimą ir įtrauktų į jį ekonominio baseino miestus ir kaimo gyvenvietes. Meškuičių miestelis patenka Šiaulių metropolinio ekonominio baseino poveikio zoną.

2.1.1. Nustatyta, kad aglomeruotos urbanizacijos procesas perspektyvoje pagrinde vyks „Via Hanseatica“ **IB** kategorijos – pagrindinės šalies urbanistinės integracijos (metropolinės) ašies zonoje. Meškuičių miestelis patenka į **IB** kategorijos – tarptautinės integracijos ašies - „Via Hansiatica“ zoną. Priimta, kad **IB** kategorijos urbanistinės integracijos ašys užtikrina ir užtikrins šalies metropolinių ir regioninių centrų sąveiką, bei sąveiką su kaimyninių šalių urbanistiniais centrais. „Via Hansiatica“ vystymas užtikrins gerus metropolinio centro – Šiaulių miesto ryšius su Karaliaučiumi, Jelgava, Ryga. Meškuičių miestelis patenkantis į šios ašies įtakos zoną, turi išnaudoti šią padėtį žymesniam ilgalaikiam vystymo impulsui perspektyvoje, kuris skatina veiklos sričių įvairovę.

2.1.2. Šiaulių rajono savivaldybės bendrajame plane (patvirtintas (2008-07-03 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-199) Meškuičių miestelis, rajono gyvenamųjų vietovių tinkle, numatytas kaip **d** kategorijos lokalinis centras, esamas ir paliekamas Meškuičių seniūnijos centras. **d** kategorijos gyvenamųjų vietovių centrams prioritetas teikiamas jų tolygiai sklaidai savivaldybės teritorijoje, stiprinamos ir plėtojamos šių centrų administracinės, švietimo, aptarnavimo ir paslaugų funkcijos. Miestelių ir gretimų kaimų ribose galimas kitos tikslinės žemės paskirties ir visų naudojimo būdų/pobūdžių plėtojimas.

2.1.3. Miestelis yra seniūnijos centras ir kaip toks, įtakoja ir perspektyvoje įtakos seniūnijos teritoriją teikdamas administracines ir kitas paslaugas seniūnijos gyventojams. Seniūnijos teritorijoje yra viena stambesnė kaimo gyvenamoji vietovė – Naisiai. Šiai gyvenvietei Šiaulių rajono savivaldybės bendrajame plane siūlomas miestelio statusas. Naisiai teikia ir teiks seniūnijos gyventojams lokalias aptarnavimo paslaugas kartu su Meškuičių miestelio aptarnavimo infrastruktūra. Siūloma jas kooperuoti.

2.1.4. Seniūnijos teritorija yra “Via Hansiatica“ zonos įtakoje. Miestelio gretimoms teritorijoms, Meškuičių seniūnijai, nustatyti vystymo teritorijų indeksai ir pateikti atitinkami reglamentai (žiūr. 2.1. pav. Meškuičių miestelio gretimos teritorijos Meškuičių seniūnijoje ir jų vystymo perspektyva)

2.1.5. Šiaulių rajono savivaldybės bendrajame plane atžymėta, kad žemės ūkio paskirties žemės išsaugojimas aktualesnis seniūnijose, kuriose yra našesnės žemės ir intensyvesnė žemės ūkio gamyba. Meškuičių miestelis patenka į II zona - labai geros ūkinės vertės žemių zona. Vyraujantis dirvožemių našumo balas – 48,7. Šie dirvožemiai gerai tinka sodams, uogynams bei daržovėms auginti, kas aktualu priemiesčio gyventojų verslui. Siūloma šią galimybę išnaudoti.

2.2. GRETIMŲ TERITORIJŲ PERSPEKTYVINIS VYSTYMAS IR JO REGLAMENTAVIMAS

2.2.1. Meškuičių miestelio verslininkai turi išnaudoti ir įtakoti seniūnijos teritorijos vystymą, perspektyvoje, skatinanti veiklos sričių įvairovę, sutinkamai su gretimų teritorijų perspektyviniu reglamentavimu, kuris pateiktas žemiau iš Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo plano (žiūr. 2.1. pav. Meškuičių miestelio gretimos teritorijos Meškuičių seniūnijoje ir jų vystymo perspektyva).

131/K teritorijai.

- U3-Kaimo vietovių – miestelių teritorijų vystymo reglamentas: - Prioritetas teikiamas gyvenamųjų vietovių tinklo tolygiai sklaidai savivaldybės teritorijoje esamų kaimų pagrindu. Stiprinamos ir plėtojamos šių centrų administracinės, švietimo, aptarnavimo ir paslaugų funkcijos. Miestelių plėtros zonų ribose galimas kitos tikslinės žemės paskirties ir visų naudojimo būdų/pobūdžių plėtojimas išsaugant ir plečiant esamą miestelių urbanistinę struktūrą. Rengiami inžinerinės infrastruktūros plėtros specialieji planai.
- N2-Gėlo vandens išteklių teritorijos tvarkymo reglamentas: -Ūkinė veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“.

132/K teritorijai.

- U5-Susisiekimo koridorių teritorijų urbanizacijos reglamentas:-Prioritetas teikiamas pramonės, sandėliavimo bei logistikos teritorijų formavimui integracinių ašių zonose vadovaujantis parengtais specialiais planais. Siekiama subalansuotos intensyvios, technogenizuotos žemėnaudos kitoje tikslinėje žemės naudojimo paskirtyje. Galimas tikslinių žemės paskirčių keitimas be apribojimų. Taikomas laisvo planavimo principas.

130/M teritorijai.

- Žlū-Intensyvios žemės ūkio veiklos našiose žemėse reglamentas:-Skatinama prekinės augalininkystės produkcijos gamyba.
- M_{gk}-Ekstensyvios miškų ūkio plėtros kryptis (gamtinio karkaso teritorijose)-Tvarkymo kryptis taikoma gamtinio karkaso teritorijose, kur vyrauja ūkiniai miškai (IV miškų grupė) ir apsauginiai miškai (III miškų grupė). Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą.
- M3-Esamo kraštovaizdžio natūralumo gražinimas ir gausinimas migraciniuose koridoriuose: -Tvarkymo tipas taikomas žmogaus veiklos, pirmiausia agrarinėse,

gerokai pakeistose gamtinio karkaso teritorijose. Gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis migraciniuose koridoriuose yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingų renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu ir nauju ekologizuotu požiūriu į šių teritorijų naudojimą.

- S1-Esamo kraštovaizdžio natūralumo išlaikymas ir saugojimas geosistemų vidinio stabilizavimo arealuose - Tvarkymo tipas lokalizuotas ištisiniais miško masyvais apaugusiose gamtinio karkaso teritorijose, išsaugojusiose natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą. Geosistemų vidinio stabilizavimo arealuose kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su racionalaus subalansuoto miškų ūkio tvarkymu, miškų regeneracinio potencialo išsaugojimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigto (ypač saugomoms) teritorijoms.
- U8-Statybos žemės ūkio paskirtyje reglamentas: - Prioritetas teikiamas esamų gyvenamųjų vietovių ir žemės ūkio tikslinės žemės paskirties išlaikymui. Statyba galima esamose sodybose, naujose ūkininkų sodybose, plėtojant kaimo turizmą ir plečiant žemės ūkio gamybą. Žemės ūkio tikslinės žemės paskirties keitimas galimas tik techninės ir socialinės infrastruktūros plėtros tikslais.

129/K teritorijai.

- M3-Esamo kraštovaizdžio natūralumo gražinimas ir gausinimas migraciniuose koridoriuose reglamentas:-Tvarkymo tipas taikomas žmogaus veiklos, pirmiausia agrarinės, gerokai pakeistose gamtinio karkaso teritorijose. Gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis migraciniuose koridoriuose yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingų renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu ir nauju ekologizuotu požiūriu į šių teritorijų naudojimą.
- U3-Kaimo vietovių – miestelių teritorijų vystymo reglamentas: - Prioritetas teikiamas gyvenamųjų vietovių tinklo tolygiai sklaidai savivaldybės teritorijoje esamų kaimų pagrindu. Stiprinamos ir plėtojamos šių centrų administracinės, švietimo, aptarnavimo ir paslaugų funkcijos. Miestelių plėtros zonų ribose galimas kitos tikslinės žemės paskirties ir visų naudojimo būdų/pobūdžių plėtojimas išsaugant ir plečiant esamą miestelių urbanistinę struktūrą. Rengiami inžinerinės infrastruktūros plėtros specialieji planai.
- N2-Gėlo vandens išteklių teritorijos tvarkymo reglamentas: -Ūkinė veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“.

128/Z teritorijai.

- Žlū-Intensyvios žemės ūkio veiklos našiose žemėse reglamentas:-Skatinama prekinės augalininkystės produkcijos gamyba.
- Mū-Intensyvi miškų ūkio veiklos kryptis:-Tvarkymo kryptis taikoma arealuose, kur vyrauja eksploataciniai (IV grupės) miškų plotai, nepatenkantys į jautriausias gamtines teritorijas. Užtikrinamas racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas, auginamos medienos kokybės gerinimas. Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą.
- M3-Esamo kraštovaizdžio natūralumo gražinimas ir gausinimas migraciniuose koridoriuose kryptis:-Tvarkymo tipas taikomas žmogaus veiklos, pirmiausia agrarinės, gerokai pakeistose gamtinio karkaso teritorijose. Gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis migraciniuose koridoriuose yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingų

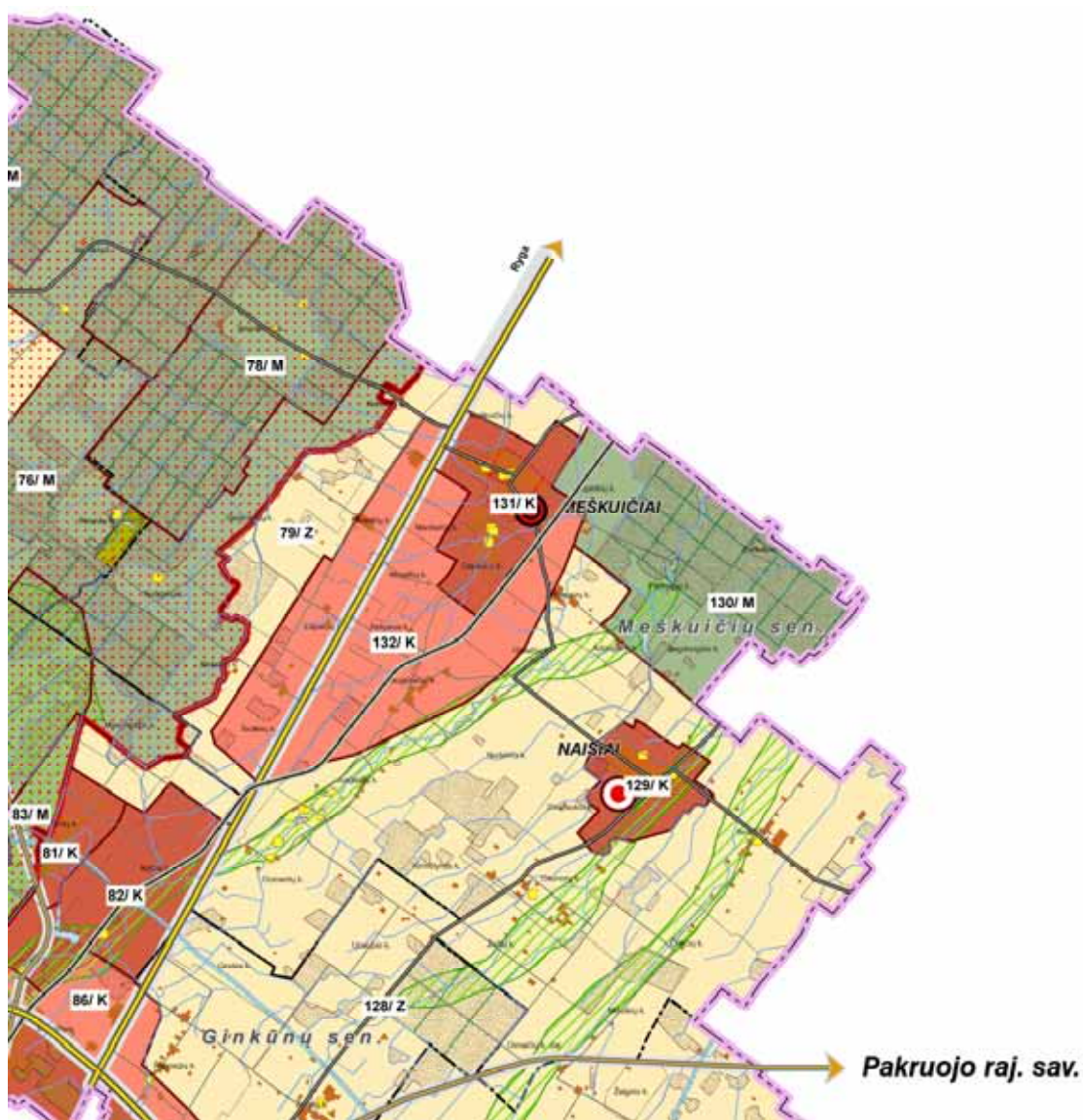
renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu ir nauju ekologizuotu požiūriu į šių teritorijų naudojimą.

- U8-Statybos žemės ūkio paskirtyje reglamentas:-Prioritetas teikiamas esamų gyvenamųjų vietovių ir žemės ūkio tikslinės žemės paskirties išlaikymui. Statyba galima esamose sodybose, naujose ūkininkų sodybose, plėtojant kaimo turizmą ir plečiant žemės ūkio gamybą. Žemės ūkio tikslinės žemės paskirties keitimas galimas tik techninės ir socialinės infrastruktūros plėtros tikslais.

79/Z teritorijai

- Žlū-Intensyvios žemės ūkio veiklos našiose žemėse reglamentas:-Skatinama prekinės augalininkystės produkcijos gamyba.
- Mū-Intensyvi miškų ūkio veiklos kryptis: -Tvarkymo kryptis taikoma arealuose, kur vyrauja eksploataciniai (IV grupės) miškų plotai, nepatenkantys į jautriausias gamtines teritorijas. Užtikrinamas racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas, auginamos medienos kokybės gerinimas. Miškai turi būti tvarkomi, naudojami ir atkuriami pagal miškotvarkos projektą.
- U8-Statybos žemės ūkio paskirtyje reglamentas:-Prioritetas teikiamas esamų gyvenamųjų vietovių ir žemės ūkio tikslinės žemės paskirties išlaikymui. Statyba galima esamose sodybose, naujose ūkininkų sodybose, plėtojant kaimo turizmą ir plečiant žemės ūkio gamybą. Žemės ūkio tikslinės žemės paskirties keitimas galimas tik techninės ir socialinės infrastruktūros plėtros tikslais.

Joniškio raj. sav.

2.1. pav. Meškuičių miestelio gretimos teritorijos Meškuičių seniūnijoje ir jų vystymo perspektyva

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

ADMINISTRACINĖS RIBOS

- Apskritis riba
- Rajono savivaldybės riba
- Esama Šiaulių miesto riba
- Seniūnijos riba
- Kaimų ir viensėdžių riba

GYVENAMOSIOS VIETOVĖS

Miestai

- Pirmo lygmens R kategorijos metropolinis šalies centras (formuojamas plėtojant ir apjungiant potencialus)
- Trečio lygmens b kategorijos lokalinis centras (naujai formuojamas ir plėtojamas mažų miestų pagrindu)
- Trečio lygmens c kategorijos lokalinis centras (naujai formuojamas ir plėtojamas miestelių pagrindu)

Kaimo vietovės

- Esami miesteliai
- Naujai formuojami miesteliai

TERITORIJOS

- ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ
- Sodinių bendrijų žemė
- Agrarinė žemė
- MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ
- VANDENS FONDAS
- KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ
- Urbanizuotos teritorijos
- Magistralinių koridorių plėtros teritorijos
- Teritorijos krašto apsaugos tikslams
- Naudingųjų iškasenų teritorijos
- Eksploatuojamos
- Neeksploatuojamos
- SAUGOMOS TERITORIJOS
- Esamų saugomų teritorijų ribos ir eksploatacijos numeris
- Saugomų teritorijų ribų korektūra (ribos orientacinės)
- PAST (Paukščių apsaugai svarbios teritorijos)
- BAST (Buveinių apsaugai svarbios teritorijos)
- Gamtinis karkasas

3. MIESTELIO TERITORIJOS VYSTYMO PRIELAIDOS IR JO PERSPEKTYVINĖ ERDVINĖ KOMPOZICIJA

3.1. ISTORINĖS PRIELAIDOS

Meškuičių kaimas minimas nuo XVI a. pabaigos. Jis priklausė Šiaulių ekonomijai. Tuomet čia buvo didžiulės girios, kuriose laikėsi daugybė žvėrių, jų tarpe ir meškos, nuo kurių vardą gavo ir naujai įkurtas kaimas. Jo formavimosi erdvinės struktūros šaknys glūdi Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto valdymo laikuose, kada Lietuvos didžiojoje kunigaikštystėje buvo pradėta žemės reforma, įvesta ir plito nauja ūkininkavimo sistema, valstiečiai buvo sukeliami į kaimo gyvenvietes, kurios buvo formuojamas pagal Europoje paplitusį ir Lietuvos miestuose naudojamą gotinį erdvinės struktūros modelį. Lietuvos didžiojoje kunigaikštystėje formavosi gatvinės kaimo gyvenvietės. Šis procesas vyko ne be Žygimanto Augusto motinos, karalienės Bonos Sforcos įtakos. Manoma, kad Meškuičiai įkurti 1557 m. per šią valakų reformą. Sodybų buvę nedaug. Šios seniausios erdvinės struktūros tradicijos užstatymo „trupinių“ galima rasti Meškuičių centrinėje Basanavičiaus gatvės dalyje, kur tradicinė kaimo sodyba įsprausta į siaurą ir ilgą žemės rėžį, sodybų galai formuoja tai erdvinei struktūrai būdingą užstatymo ritmą ir „pjūklinį“ gatvėvaizdį dangaus fone. (žiūr. 1 tomą – esama būklė)

1691 m. Meškuičiams suteiktos prekybinės privilegijos ir jis vėliau išaugo į miestelį, formavosi turgaus aikštė prie dabartinių Basanavičiaus ir Šiaulių gatvių sankryžos. Padidėjus gyventojų skaičiui, šiauliškiai dvasininkai, nebeįstengdami aptarnauti tikinčiųjų, rūpinosi čia įsteigti atskirą parapiją. 1677 m., Šiaulių klebono kun. Liauksmo rūpesčiu, pastatyta pirmoji medinė bažnyčia, Šiaulių parapijos filija, tapusi miestelio erdvine dominante. Kai ji sunyko, 1792 m. buvo atstatyta. 1707 m. turgus uždraustas. XVIII a. pirmoje pusėje Meškuičiai sunyko, virto bažnytkaimiu, bet 1769 m. vėl vadinami miesteliu. Per A. Tyzenhauzo, nuo 1765 m. vykdytas reformas Šiaulių ekonomijoje, Meškuičiuose įkurtas palivarkas ir ekonomijos raktas centras.

Po pirmojo Respublikos padalijimo Lietuvai netekus nepriklausomybės, Meškuičių palivarkas, nuo 1795 m. atiteko P. Zubovui. 1794 m. sukilimo prieš rusus metu Meškuičių apylinkėse veikė lietuvių valstiečių būrys, keturis mėnesius aktyviai kovėsis su gerai ginkluota reguliaria rusų kariuomene. Kiek vėliau stambios rusų jėgos sukilėlius prie Gruzdžių sumušė. Paimti į nelaisvę būrio vadas ir jo 7 padėjėjai Šiauliuose rusų buvo nukankinti: kiekvienas jų sukapotas į 4 dalis.

Nuo renesanso laikų keitėsi gyvenviečių erdvinės struktūros modelis. Rusijos imperija, stengėsi perimti vakarų Europos gyvenamųjų vietovių erdvinį įvaizdį. Buvo išleisti tipiniai statinių, jų fasadų, planavimo pavyzdžių albumai, neobarokiniu neoklasicistiniu erdvinio modeliu, būtini gyvenviečių planavime ir statinių projektavime. Nors šių albumų reikalavimai mažai palietė kaimus, formavosi naujas gatvėvaizdis – pabrėžiantis statinio pagrindinio fasado formuojant gatvės perimetrą, reikšmę. Ši erdvinės struktūros modelio tradicija ženkli to meto miesteliuose tęsiama ir dabar. Meškuičių miestelyje ši tradicija išsilaikusi.

1834 m. Meškuičiuose įkurta parapija. 1897 m. kun. Kazimieras Gaudiešius su parapiečiais pastatė naują mūrinę Šv. Stanislovo bažnyčią, kuri iki šių dienų išliko pagrindinė miestelio centro erdvinė dominantė. Meškuičių parapija priklausė Šiaulių dekanatui. 1936 m. ji apjungė 3476 parapiečius. Vyskupo M. Valančiaus laikais Meškuičiuose buvo parapinė mokykla, kurią 1853 m. lankė 7 mokiniai, o dviejuose apylinkės kaimuose buvo įsteigtos mokyklėlės su 17 mokinių. Vėliau Meškuičių mokykla buvo surusinta. 1910 metais, klebono kun. K. Gaudiešiaus rūpesčiu, įsteigta dviklasė mokykla. 1836–1858 m. nutiestas Rygos-Tilžės plentas aplenkė miestelį, jo centras atsidūrė nuošalėje, plentas Šiaulius liko miestelio gatve. Nuo XIX a. pabaigos vėl rinkosi turgūs. 1910 m. atkurta sunykusi pradžios mokykla.

I pasaulinio karo metu Meškuičių apylinkėse, ypač miškuose, vyko rusų—vokiečių kovos. Nepriklausomybės pradžioje Meškuičius buvo užėmę bermontininkai. Kovos vyko permainingai. Tų pačių metų gruodžio 2 d. pavyko Meškuičius galutinai atsiimti. Per Pirmąjį pasaulinį karą, 1916 m. Vokietijos kariuomenė pro Meškuičius nutiesė geležinkelį Šiauliai-Jelgava, su stotimi šalia miestelio, kas įtakoją jo erdvinės struktūros formavimą. 1919–1950 m. Meškuičiai buvo valsčiaus centras.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, remiantis tarpukario seimo priimtu „Didžiosios žemės reformos įstatymu“, (1922, kovo 29 d.). prasidėjo dvarų parceliacijos ir senųjų kaimo gyvenviečių skirstymas viensėdžiais. Reikia manyti, kad dalis Meškuičių miestelio gyventojų gavę žemės išsikėlė į viensėdžius. Ko pasekmėje miestelio erdvinė struktūra kito – jos kompaktiškumas menko.

Nepriklausomybės metais miestelis augo kaip valsčiaus centras, kūrėsi atitinkamos aptarnavimo įstaigos. Buvo valsčiaus savivaldybė, pradžios mokykla, paštas, girininkija, policijos nuovada, garinė pieninė, buvo garinis malūnas, kryžių bei paminklų dirbtuvė, kooperatyvas, smulkaus kredito draugija, kelios krautuvės, vaistinė. Aktyviai reiškėsi lietuviškos organizacijos, ypač šauliai, jaunlietuviai, jaunieji ūkininkai, pavasarininkai, galvijų kontrolės ratelis ir kt. 1928 metais miestelio aikštėje pastatytas Nepriklausomybės paminklas (vietinio skulptoriaus Rambino projektas) 1938 m. atidaryta nauja dviaukštė mūrinė mokykla.

Per antrąjį pasaulinį karą Meškuičiai skaudžiai nukentėjo. 1941 m. birželio 14 d. iš Meškuičių geležinkelio stoties buvo tremiami žmonės. 1941 m. liepos mėn. pradžioje Vokietijos okupacinės valdžios įsakymu nužudyti Meškuičių žydai. 1944 m. per karinius veiksmus miestelis buvo sudegintas. Pokario metais apylinkėse vyko rezistencinės kovos, daug gyventojų deportuota. Valsčiaus centru Meškuičiai išbuvo iki 1950 m.

Meškuičių miestelis išaugo XX a. 2-ojoje pusėje, sovietiniu laikotarpiu. Vėl naikinami viensėdžiai ir plėtojami kaimai. Miestelis būdamas derlingose žemėse (Sovietų sąjungai pastoviai trūkdavo maisto produktų), augo, tapo Raudonosios vėliavos“ centrine kolūkio gyvenvietė, apylinkės centru, (nuo 1950 iki 1994 m.). To meto Šiaulių rajono rajoninio planavimo projektu jam buvo skirtas teritorinio mikrorajono vaidmuo, su atitinkamomis švietimo, buitinio aptarnavimo ir kultūros įstaigom, skirtomis aptarnauti ir gretimų kolūkių žmones.

Formavosi miestelio mokymo centras. 1948 m. miestelyje įsteigta progimnazija tapusi septynmete mokykla. Nuo 1952 m. įkurta Meškuičių vidurinė mokykla. Nuo 1956 m.

įkurta biblioteka, pastatyti kultūros namai, vaikų lopšelis-darželis. Formavosi sveikatos apsaugos centras Rupeikių gatvėje. Jame pastatyta palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė ambulatorija. Prekybinis-buitinio aptarnavimo centras vystėsi prie senosios turgaus aikštės (parduotuvės, buitinio aptarnavimo įmonės) Saulės mūšio 750-ųjų metinių proga pasodintas Saulės ažuolynas.

Meškuičių miestelis buvo vystomas sutinkamai su parengtais generaliniais planais, Tokių planų Meškuičiai turėjo kelis. 1985 m. parengtas miestelio planas numatė miestelio augimą iki 1600 gyventojų. Miestelis buvo užstatomas mažaaukščiais daugumoje sodybiniais tipizuotais Lietsovmoderno gyvenamais namais, formuojant perimetrinį gatvėvaizdį. Pagrindinė Šiaulių gatvė papildyta keliabučiais namais, kurių aplinka liko apaugusi įvairiais kaimo ūkiui reikalingais pagalbiniais statiniais. Į pietus nuo miestelio buvo suformuotas kolūkinis gamybinis centras Jame pastatytos mechaninės dirbtuvės su kuro baze, eilė fermų.

Atgavus nepriklausomybę, vėl prasidėjo nauja žemės reforma, emigracija, sumažėjo miestelio gyventojų skaičius. 1995 m. miestelis tapo Meškuičių seniūnijos centru. 2001 m. surašymo duomenimis miestelis turėjo 1218 gyventojų. Ekonominės sąlygos, emigracija turi įtakos ir 2011 m. pradžioje jame gyveno 1035 gyventojai. Tačiau miestelis, būdamas patogioje padėtyje, ir geroje žemėse turi galimybę plėtotis suaktyvėjus tarptautiniam „Via Hanseatica“. transporto koridoriui ir Euroregiono „Saulė“, veiklai.

Miestelis istorinės raidos bėgyje įgavo palyginti vieningą, vertingą, kompaktišką erdvinę struktūrą. Miestelio istorinės raidos demografinis parametras pateiktas 3.1. lentelėje.

3.1. lentelė Meškuičių miestelio gyventojų dinamika

Metai	1867	1896	1903	1923	1940	1959	1970	1979	1986	1989	2001	2011
Gyven- tojai	141	305	367	326	500	545	748	990	1145	1107	1218	1035

3.1.1. Miestelio gyvenvietė iki šių dienų išlaikė istorinę gan kompaktinę erdvinę struktūrą, su nedidelėmis atviromis agrarinėmis erdvėmis tarp pagrindinių gatvių. Jo erdvinė struktūra turi kultūrinės vertės požymių ir išlaikoma sprendiniuose.

3.1.2. Miestelis turi gan kompaktišką, suformuotą centrą prie buvusios senosios turgaus aikštės, jį siūloma renovuoti laikantis nekilnojamojo kultūros paveldo vizualinės apsaugos zonos reikalavimų ir išlaikyti turinčią kultūrinės vertės požymių centro erdvinę kompoziciją.

3.2. EKONOMINĖS IR DEMOGRAFINĖS PLĖTROS PRIELAIDOS

Bendros nuostatos

Miestelio teritorinio vystymo perspektyvoje galimybių ribos paremtos Miestelio ekonominėmis ir demografinėmis galimybėmis. Ekonominės ir demografinės raidos prielaidas lemia šalies, Šiaulių apskrities ir Šiaulių rajono savivaldybės atitinkamos ekonominės ir demografinės vystymo galimybės, prognozuotos teritorijų planavimo ir

socialinio – ekonominio vystymo dokumentuose. (Žiūr. Šiaulių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2008-07-03 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-199; Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas, patvirtintas 2011 02 10 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T 11 (1.1.) ir Šiaulių apskrities bendrasis (generalinis) planas; patvirtintas LR Vyriausybės 2008 09 24 d. nutarimu Nr. 1042) Remtis aukštesniais bendraisiais ir specialiaisiais planais numato „Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklės.(Patvirtintos LR Aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-263; LR Aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. D1-591 redakcija) Jų 27. punktą sako: „Rengiant bendruosius planus, turi būti vadovaujama tai pačiai teritorijai ar veiklos sričiai parengtais strateginiais planais.

Demografinėms prognozėms Statistikos departamentas 2004 m. parengė leidinį „Lietuvos gyventojų skaičiaus prognozės 2005–2030 m.“. Jame pateikiami trys gyventojų skaičiaus prognozių variantai, parengti remiantis numatytomis ir priimtomis tikėtinomis pagrindinių demografinių procesų (gimstamumo, mirtingumo ir migracijos) prielaidomis. Iškeltas pagrindinis tikslas - pristabdyti neigiamą natūralų gyventojų prieaugį ir neigiamą migracijos saldo. Šalies demografinės prognozės detalizuotos ir pateiktos Šiaulių apskrities ir rajono savivaldybės teritorijų bendruose planuose. Rengiant miestelio demografinių prognozių variantus į jas atsižvelgta. Tačiau, dėl miestelio specifikos, jo perspektyvinės raidos scenarijai parengti ir remiantis miestelio ir ilgalaikės raidos analize, kuri pateikta miestelio bendrojo plano esamos būklės tome (1 tomas, 5 skyrius).

Ekonominės prielaidos

Ekonomikos raidą atspindi bendrasis vidaus produktas, kuris paprastai prognozuojamas keliais variantais. Šiaulių apskrities ir rajono savivaldybės teritorijų bendruose plane pateiktos ekonominės prognozės 2025 metams. Ekonominio išsivystymo lygio ribos prognozuotos dviem variantais, pavadintais optimistiniu ir pesimistiniu. Orientuojamės į šias prognozes ir pateikiame kai kuriuos pagrindinius rodiklius.

3.2.1. Optimistiniu variantu BVP augimas kasmet gali augti vidutiniškai po 3 - 4 % ir 2023 m. BVP. tenkantis vienam gyventojui pasieks. 26,8-36,5 tūkst. Lt. Pesimistiniu variantu BVP augimas kasmet gali augti vidutiniškai po 2 -3 % ir bus pasiektas 2023 m. BVP. tenkantis vienam gyventojui pasieks. 21,5 – 29,3 tūkst. Lt.

3.2.1. Lentelė. Ekonominio išsivystymo prognozės

	2023	
	Optimistinis	Pesimistinis
BVP mln. Lt.	13200 – 13500	9083 – 7608,2
BVP. tenkantis vienam gyventojui tūkst. Lt.	36,5 – 31,4	29,3 – 21,6

Demografinės prielaidos

Miestelio teritorinio vystymo perspektyvoje galimybių ribos paremtos ir demografinėmis vystymo prielaidomis. Demografinėms prognozėms Statistikos departamentas 2004 m. parengė leidinį „Lietuvos gyventojų skaičiaus prognozės 2005–2030 m.“. Jame pateikiami trys gyventojų skaičiaus prognozių variantai, parengti remiantis numatytais ir priimtomis tikėtinomis pagrindinių demografinių procesų (gimstamumo, mirtingumo ir migracijos) prielaidomis. Šiaulių apskrities ir rajono savivaldybės teritorijų bendruose planuose taip pat pateiktos demografinės prognozės 2025 metams. Optimistiniu ir pesimistiniu scenarijais pateikti galimi kiekvienos Šiaulių apskrities savivaldybės miesto ir kaimo gyventojų skaičiaus kitimo intervalai. Pesimistinis Šiaulių apskrities gyventojų skaičiaus scenarijus yra arčiausiai tikrovės, turint omenyje praeities ir ateities žinomus, bei numatomus įvykius, galinčius vienaip ar kitaip veikti ar įtakoti pagrindinius gyventojų skaičiaus veiksnius. Lyginant su esamos padėties demografiniais rodikliais matome kad rajono savivaldybė pasiekė pesimistinio scenarijus skaičius (Šiaulių rajone 2011 m. pradžioje gyveno apie 47058 gyventojų, (iš jų apie 12695 Kuršėnų mieste), kaimo gyvenvietėse 34363 gyventojai).

Statistikos departamento duomenimis, nuo 2006 m. gyventojų skaičius Šiaulių rajono savivaldybėje kasmet mažėja vidutiniškai 420 gyventojų (migracijos saldo -420). Meškuičių miestelis, 2001 m. turėjo 1218 gyventojus, (2001 m. gyventojų surašymo duomenys) o 2011 m. pradžia – 1035 gyventojus. (LR vidaus reikalų ministerijos gyventojų registro duomenys, seniūnijos duomenimis 1025 žm.). Gyventojų skaičius sumažėjo 183 žmonėmis, arba vidutiniškai mažėjo po 18 gyventojų kasmet.

Migracijos saldo Šiaulių rajone ir Meškuičių miestelyje 2001–2011 m. parodyti 3.2.2. lentelėje.

3.2.2. lentelė

	Migracijos saldo 2001–2011	
Šiaulių rajono savivaldybė	- 4562	
Meškuičių miestelis	-183	

Manoma, kad emigracinius srautus neutralizuos imigraciniai, o mažėjant mirtingumui, natūralus gyventojų prieaugis išliks stabilus. Iki 2023 metų dėl palankesnių ekonominių sąlygų prognozuojamas gyventojų skaičiaus stabilizavimasis. Prognozuojame kad Šiaulių rajone gyventojų skaičius 2023 metais gali sumažėti iki 45000 žm. pesimistiniu variantu.

3.2.2. Meškuičių miestelio specifiką nusako tai, kad jis yra Šiaulių miesto artimas priemiestis jis patiria miesto aglomeracinį poveikį ir yra susietas su juo įvairiapusiai, ryšiais. yra kitos pusės, priemiestinių maisto produktų tiekėjas. Meškuičių miestelio gyventojų darbo vietų įvairovė yra nulemta darbo vietų pasiekiamumo kriterijumi, bendra miesto ir rajono savivaldybės ekonomine būkle. Todėl, atsižvelgdami į šią specifiką miestelio demografinę raidą prognozuojame 2023 m.

3.2.3. lentelė. Miestelio gyventojų skaičiaus prognoziniai variantai

	Optimistinis variantas	Pesimistinis variantas
Gyventojų skaičius, apie	1200	1000

3.2.3. Prisilaikome daugiau optimistinio scenarijaus, numatome gyventojų amžiaus struktūros prognozę 2023 m. sekančiais:

3.2.4. lentelė Gyventojų amžiaus struktūra proc.

Meškuičių miestelis	Gyventojų skaičiaus amžiaus struktūra proc		
	0 - 15	Darbingo	Pensinio
	17,5	58,5	24,0

3.3. ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO EKONOMINĖS – SOCIALINĖS RAIDOS VIZIJA.

Šiaulių rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane pateikta rajono ekonominės – socialinės raidos prognozinė vizija 2017 m.: (Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas, patvirtintas 2011 02 10 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T 11 (1.1.)

Jame numatoma: Šiaulių rajonas – bendruomeniškas, konkurencingas, atviras investicijoms, pritraukiantis naujų verslo galimybių, pažangaus žemės ūkio kraštas, pasižymintis palankia gyvenimui ir poilsiui aplinka. Meškuičių miestelis įsirašo į šią viziją.

Pateikiame investicijų krypčių išranką, aktualią perspektyviniame laikotarpyje Meškuičių miesteliui, pagal strateginiame plėtros plane numatytus prioritetus.

• I PRIORITETAS. PILIETIŠKOS, APSIŠVIETUSIOS, KŪRYBIŠKOS, SVEIKAI IR SAUGIAI GYVENANČIOS BENDRUOMENĖS KŪRIMAS;

Numatomos investicijos į Bendrojo lavinimo mokyklos pastatų atnaujinimą, Ikimokyklinio ugdymo įstaigos modernizavimą, Šiaulių rajono savivaldybės švietimo centro veiklos, paslaugų kokybės bei prieinamumo didinimo programos parengimą ir įgyvendinimą, Šiaulių rajono viešosios bibliotekos filialų darbo aplinkos ir VIPT modernizaciją ir (ar) įrengimą, Kultūros centro filialo infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą, nestacionarių socialinių paslaugų teikimo užtikrinimą (infrastruktūros įsteigimas Šiaulių rajone), Sporto salių ir aikštynų infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą, privačių bendrosios praktikos gydytojų kabinetų plėtra.

• II PRIORITETAS. VERSLO APLINKOS IR VERSLUMO PLĖTRA.

Asmenų, ketinančių pradėti verslą, konsultavimas, Finansinės paramos teikimas specializuotiems ūkiams (reklamos išlaidų kompensavimas), Mokymų ekologiško ūkininkavimo tema organizavimas, melioracijos statinių rekonstravimas, rajono kultūros ir sakralinių paveldo objektų išsaugojimas.

• III PRIORITETAS. SUBALANSUOTAS RAJONO INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS)

Rekreacinių ir kitų teritorijų planavimo dokumentų rengimas, želdynų ir želdinių inventorizavimas, želdynų sutvarkymo planavimo dokumentų rengimas, želdynų sutvarkymas pagal parengtus projektus, paviršinio vandens telkinių aplinkos, maudyklų, paplūdimių sutvarkymas ir pritaikymas turizmui ir poilsiui, pažintinių takų įrengimas, vandenviečių teritorijų sanitarinių apsaugos zonų projektų parengimas, Šiaulių rajono paviršinio vandens telkinių apsaugos juostų ir zonų planų parengimas, Rajono gyvenviečių gatvių apšvietimo rekonstrukcija ir remontas, Šiaulių rajono miestelių ir kaimų gatvių infrastruktūros gerinimas, gyvenamosios ir bendruomeninės infrastruktūros gerinimas, daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų (gyvenamoji aplinka) aplinkos gerinimas, sutvarkant apšvietimą, šaligatvius aikšteles, pėsčiųjų ir dviračių takus, privažiuojamuosius kelius, esamų viešųjų pastatų modernizavimas ir pritaikymas kuriamam smulkiajam verslui (amatams), bendruomenės poreikiams ir (ar) socialinėms paslaugoms, rajono katilinių, panaudojant atsinaujinančius energijos šaltinius bei mažinant aplinkos taršą ir šiluminės energijos kainą, rekonstrukcija, Vandens tiekimo, vandens gerinimo ir nuotekų tvarkymo sistemų plėtra.

3.4. TERITORINĖS PLĖTROS PRIELAIDOS

Būsto plėtros prognozė 2011-2023 metų periodui pateikiame dviem gyventojų skaičiaus kaitos ir gyvenamojo fondo sąlygų gerėjimo, teritorijų poreikio variantais. Pagrindiniai teritorijų plėtros poreikio prognozės periodu kintamieji yra gyventojų skaičiaus kaita ir gyvenamojo fondo sąlygų gerėjimas, išreiškiamas vienam gyventojui tenkančiu naudinguoju plotu.

Optimistinis variantas

3.4.1. Prognozuojama, kad 2023 metais vienam gyventojui Meškuičių miestelio teritorijoje teks: 32,0 m². naudingojo ploto, rodiklis augs 4 m² lyginant su 2011 metais (28,0 m²). Gyventojų skaičius Optimistiniu variantu gali būti 1200 žmonių. Gyvenamasis fondas projektinio laikotarpio gale t.y. 2023 metais sudarys 38400 m² naudingojo ploto (32,0 x 1200=38400). Naujo gyvenamojo fondo reikės pastatyti 9270 m² naudingojo ploto vidutiniškai po 927 m² į metus. Naujo gyvenamojo fondo statybos apimtis skaičiuota įvertinant, jog esamas gyvenamasis fondas sudarantis 29130 m² naudingojo ploto išliks iki planuojamo periodo pabaigos t.y. 2023 metų.

Naujų teritorijų poreikis optimistiniu variantu

3.4.2. Teritorijų poreikis skaičiuotas priimant 15 žmones į vieną ha, mažaaukštei vienbučių ir dvibučių gyvenamų namų statybos teritorijai

- Apsigyvens 290 žm.
- Teritorijų poreikis gyvenamai statybai   20,0 ha
- Kitoms reikmėms   8,0 ha
- Viso   28 ha

Pesimistinis variantas

3.4.3. Prognozuojama, kad 2023 metais vienam gyventojui Meškuičių miestelio teritorijoje teks: 32,0 m². naudingojo ploto, rodiklis augs 4 m² lyginant su 2011 metais (28,0 m²). Gyventojų skaičius minimaliu variantu gali siekti 1000 žmonių.

Gyvenamasis fondas projektinio laikotarpio gale t.y. 2023 metais sudarys 32000 m² naudingojo ploto (32,0 x 1000=32000). Naujo gyvenamojo fondo reikės pastatyti 2870 m² naudingojo ploto vidutiniškai po 287 m² į metus. Naujo gyvenamojo fondo statybos apimtis skaičiuota įvertinant, jog esamas gyvenamasis fondas sudarantis 29130 m² naudingojo ploto išliks iki planuojamo periodo pabaigos t.y. 2023 metų.

Naujų teritorijų poreikis pesimistiniu variantu

3.4.4. Teritorijų poreikis skaičiuotas priimant 15 žmones į vieną ha, mažaaukštei vienbučių ir dvibučių gyvenamų namų statybos teritorijai

- Apsigyvens 90 žm.
- Teritorijų poreikis gyvenamai statybai 6,0 ha
- Kitoms reikmėms 4,0 ha
- Viso 10,0 ha

Teritorijos plėtros poreikis įvertinant ilgalaikius vidutinius kasmetinius plėtros tempus.

Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano, pirmame tome, esamoje būklėje, nustatyti ilgalaikiai miestelio teritorijos plėtros tempai kurie vidutiniškai siekė 0,4 ha per metus.

3.4.5. Prognozuojamas gyvenamos teritorijos poreikis 10 m. perspektyvai pagal ilgalaikius miestelio teritorijos plėtros tempus būtų 4 ha.

- Teritorijų poreikis gyvenamai statybai 4,0 ha
- Kitoms reikmėms 3,0 ha
- Viso 7,0 ha

3.4.6. Miestelio perspektyvinės erdvinės struktūros vystymui pasirinktas pirmasis koncepcijos variantas ir atviras erdvinės struktūros modelis, maksimaliai išsaugant vertingą miestelio teritorinę struktūrą, ją papildant naujomis užstatymui skirtomis dalimis atvirų agrarinių teritorijų sąskaita. Jo erdvinė struktūra turi kultūrinės vertės požymių ir išlaikoma sprendiniuose.

3.4.7. Miestelis turi gan kompaktišką, suformuotą centrą prie buvusios senosios turgaus aikštės, jį siūloma renovuoti nekilnojamojo kultūros paveldo vizualinės apsaugos zonos reikalavimus ir turinčią kultūrinės vertės požymių centro kompoziciją.

3.4.8. Siūloma siekti kad būtų išlaikyta susiklosčiusi miestelio gyvenvietės erdvinė struktūra, užpildant visų pirma agrarinių teritorijų intarpus tarp atskirų užstatymo dalių, orientuojantis į naujų užstatytinų teritorijų poreikį optimistiniu variantu.

3.4.9. Neįvykdžius siūlomų teritorinės plėtros optimistinių prielaidų, po prognostinio periodo liks teritorijų rezervai tolimesnei perspektyvai.

3.4.10. Rekomenduojamas perspektyvai vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos būstas. Sodyboms planuoti siūlomi 15 - 25 arų sklypai. (Esami būsto sodybiniai sklypai svyruoja nuo 6 arų iki 66,5 aro. Vidutiniškai vienam Meškuičių miestelio sodybiniam būstui tenka 25 arų žemės sklypas).

3.4.11. Siūloma Darni (tvari) miestelio teritorinio vystymo kryptis: maksimaliai panaudoti ir vystyti jau susiklosčiusią miestelio erdvinę kompoziciją, ją intensyvuoti siekiant didesnio efektyvumo.

3.5. MIESTELIO PERSPEKTYVINĖ ERDVINĖ KOMPOZICIJA

Remiantis istorinėmis socialinėmis-ekonominėmis teritorinės plėtros galimybių prielaidomis miestelio perspektyvinės erdvinės struktūros vystymui pasirinktas atviras erdvinės struktūros modelis, maksimaliai išsaugant jau susiklosčiusią miestelio erdvinę kompoziciją, ją papildant miestelio gyvenvietę naujomis užstatymui skirtomis dalimis atvirų agrarinių teritorijų sąskaita, remiantis Šiaulių rajono savivaldybės tarybos patvirtintu pirmuoju miestelio perspektyvinės raidos koncepcijos variantu.

Miestelio gyvenvietė iki šių dienų liko gan kompaktiškai užstatytos erdvinės struktūros, su atviromis agrarinėmis erdvėmis, tarp kompaktiškai užstatytų dalių su parku miestelio centrinėje dalyje.

Siūloma išlaikyti miestelio miestišką arba urbanizuotą charakterį ir perimetrinio užstatymo gatvėvaizdžius, kurie formuoti pagal miestų sodybinio užstatymo modelį, paliekant ir renovuojant kelias mažaukštes daugiabučių gyvenamų namų grupes prie Šiaulių ir Rupeikių gatvių.

Pagrindiniai perspektyvinę erdvinę struktūrą perspektyviniais formuojančiais mazgais lieka ir toliau vystomi:

3.5.1. Miestelio bendrasis polifunkcinis centras, kurį formuoja beveik visi pagrindiniai gyventojų aptarnavimo objektai, prie senosios miestelio prekybinės aikštės, susiklosčiusios Šaulių ir Basanavičiaus gatvių sankryžoje. Ją formuoja išsaugomi seni (istoriniai) bažnyčios buv. karčemos statiniai, renovuoti sovietmečių pastatyti prekybiniai objektai, kultūros rūmai, seniūnijos pastatas, atstatytas istorinis nepriklausomybės paminklas šalia kurio yra saugomos memorialinės tarybinių karių kapinaitės. Miestelio istorinis centras atlieka ir ateityje atliks miestelio bendrojo centro vaidmenį. (žiūr. Erdvinės kompozicijos schema). Išlaikoma Meškuičių miestelio centro erdvinė kompoziciją renovuojant ir papildant statinius. Miestelio siluete liks dominuojantys bažnyčios bokštai Bendrojo centro zona beveik sutampa su jame esančių nekilnojamųjų kultūros vertybių vizualinės apsaugos zona.

3.5.2. Švietimo centras. Meškuičių gimnazija. Prie jos yra sportinis kompleksas.

3.5.3. Ikimokyklinio ugdymo centras. Meškuičių vaikų lopšelis – darželis.

3.5.4. Sveikatos apsaugos centras Jį sudaro palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, ambulatorija, vaistinė, stomatologijos kabinetas.

3.5.5. Rekreacinis - sporto centras – Meškuičių esamas ir perspektyvinis centrinis parkas su parko įranga, sporto aikštelėmis. Jis betarpiškai siejasi su miestelio bendruoju centru.

3.5.6. Rekreacinis centras suformuotas ties miestelio rytine dalimi, prie stambaus vandens telkinio, su dirbtinomis kalvomis, įjungtas į miestelio teritoriją. 1986 m. Saulės mūšio 750-ųjų metinių proga pasodintas Saulės ažuolynas.

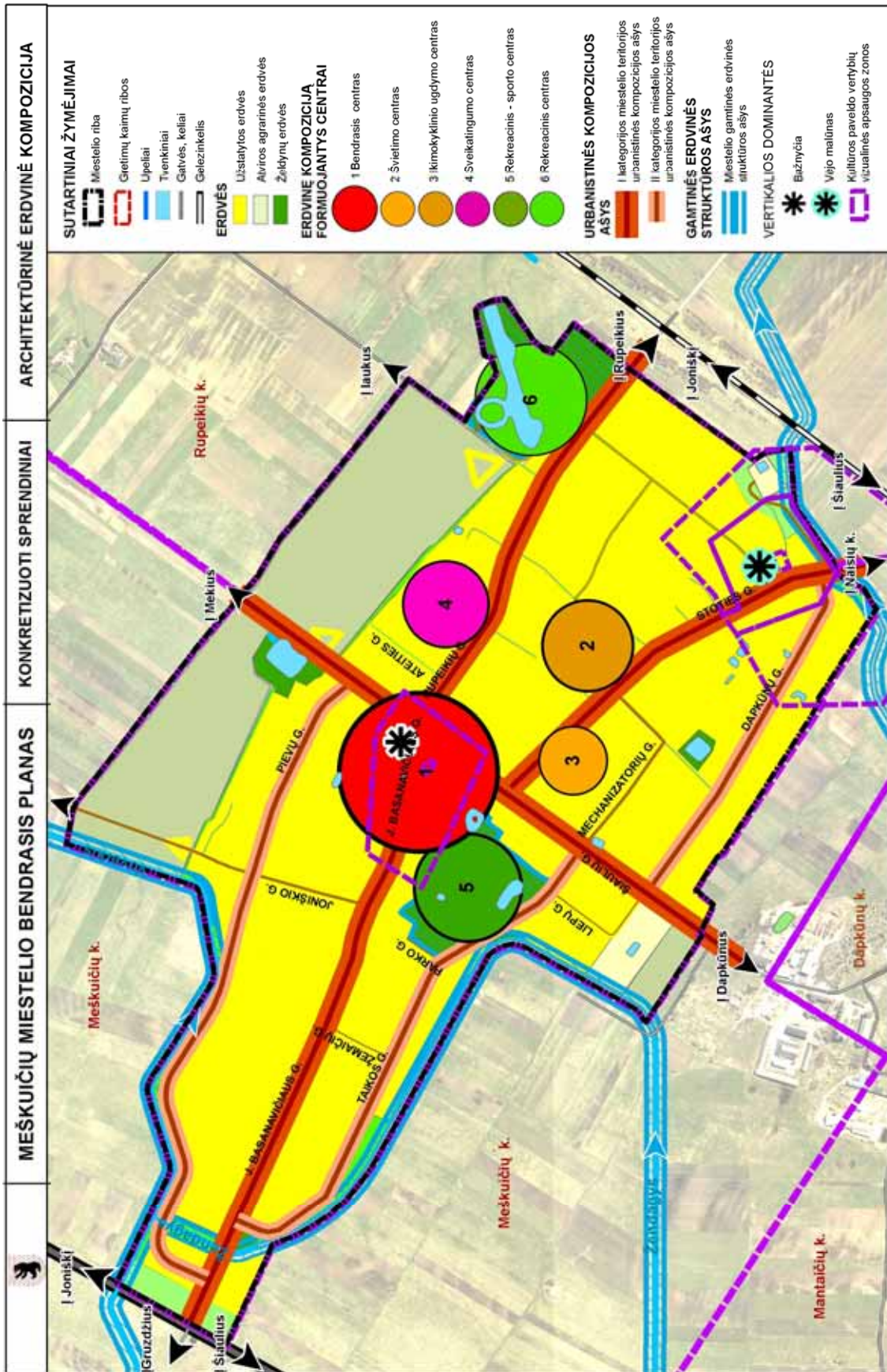
Pagrindinės miestelio erdvinės struktūros kompozicinės ašys (urbanistinio karkaso) yra ir perspektyvoje vystomos:

3.5.7. I kategorijos Šiaulių, Basanavičiaus, Stoties bei Rupeikių gatvės susikertančios bendrame miestelio centre, sąveikaujančios su miestelio išorinės erdvinės struktūros ašimis. Rytinėje miestelio dalyje kaip vertikali dominantė išlieka vėjo malūno tūris.

3.5.8. II kategorijos miestelio erdvinės struktūros kompozicinės ašys, yra esamos ir numatomos pagrindinės gyvenamos gatvės. Gatvių erdvių (gatvėvaizdžių) formavime siūloma daugiau ar mažiau išlaikyti perimetrinio užstatymo principą. Gatvėvaizdžių įvairovei vystyti siūloma skatinti vietos gyventojų lokalinį kūrybinį potencialą, (želdinių, aptvarų, kiemo erdvių sutvarkyme, aukšto vandens horizonto panaudojimo dekoratyviniams tvenkiniams, namų rekonstravime. Gali būti rengiami gatvėvaizdžių, arba gatvių kraštovaizdžių tvarkymo projektai).

3.5.9. Pagrindinės miestelio gamtinės erdvinės struktūros kompozicinės ašys (melioruotų upelių slėniai) perspektyvoje vystomi kaip vietinės reikšmės gamtinio karkaso migracijos koridoriai, sudarantys žaliąsias kompozicines jungtis, kurios aprėmina miestelio užstatytas erdves iš rytų, šiaurės ir vakarų, suteikdamos miestelio erdvinei struktūrai kompozicinį kompaktiškumą ir išbaigtumą. Išsaugoma jungtis su centriniu miestelio parku.

Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas   Konkretizuoti sprendiniai
 3. skyrius. Miestelio teritorijos vystymo prielaidos ir jo perspektyvinė erdvinė kompozicija

4. MIESTELIO ŽEMĖS NAUDOJIMAS IR TERITORINIAI REGLAMENTAI

4.1. BENDROS NUOSTATOS

Perspektyvinės tikslinės žemės paskirtys, naudojimo būdai ir pobūdžiai nustatyti vadovaujantis dokumentais: „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties žemės sklypų naudojimo būdų turinio, žemės sklypų naudojimo pobūdžių sąrašo ir jų turinio, patvirtinto LR aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. 3D-37/D1-40 (Žin., 2005, Nr. 14-450; 2010, Nr. 114-5850), bei žemės sklypų pagrindinės žemės naudojimo paskirties būdų ir pobūdžių specifikacija, patvirtinta LR aplinkos ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. D1-151 „Dėl žemės sklypų pagrindinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 41-1317; 2006, Nr. 45-1633; 2009, Nr. 147-6608; 2010, Nr. 114-5848; 2011 Nr.2-64).

Konkretizuotuose sprendiniuose, perspektyvinės tikslinės žemės paskirtys, naudojimo būdai priimti konkretizuojant miestelio koncepcijos stadijos aprobuoto varianto žemės naudojimo funkcinius prioritetus bei esamas, miestelio teritorijoje įregistruotas LR registru centre žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdus ir pobūdžius (žiūr. 1 tomą - Meškuičių miestelio teritorijos bendrojo plano esamą būklę ir 2.3. tomą - Perspektyvinės raidos koncepciją, 2012 m.)

Nustatytos tokios miestelio perspektyvinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys, naudojimo būdai ir jų indeksai sutinkamai su aukščiau išvardintais dokumentais:

- 1. Žemės ūkio paskirties žemė:** 1.4 Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai.
- 3. Konservacinės paskirties žemė:** 3.2 Kultūros paveldo objektų žemės sklypai.
- 4. Vandens ūkio paskirties žemė:** 4.4 Bendrojo naudojimo vandens telkiniai.
- 5. Kitos paskirties žemė.** 5.1 Gyvenamosios teritorijos: 5.1.1 Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos; 5.1.2 Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių statybos. 5.2 Visuomeninės paskirties objektų teritorijos: 5.2.1 Administracinių pastatų statybos; 5.2.2 Religiniių bendruomenių pastatų statybos; 5.2.3 Mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto sveikatos apsaugos pastatų bei statinių statybos. 5.4 Komercinės paskirties objektų teritorijos: 5.4.1 Prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos. 5.5 Inžinerinės infrastruktūros teritorijos: 5.5.1 Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos; 5.5.2 Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriams; 5.6 Bendro naudojimo teritorijos: 5.6.3 Urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių. 5.7 Naudingųjų iškasenų teritorijos: 5.7.2 gręžinių; 5.11 Atskirųjų želdynų teritorijos: 5.11.1 Rekreacinės paskirties želdynų; 5.11.3 Apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų.

Meškuičių miestelio teritorijoje veiklą reglamentuoja sekantys LR įstatymai su vėlesniais pakeitimais: Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993 Nr. 63-1188, 2001 Nr.108-3902, 2002 Nr.40-1484); Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, (Žin., 1995 Nr. 3-37, 2004 Nr. 153-5571); Aplinkos apsaugos įstatymas, (Žin., 1992 Nr.5-75, 1996 Nr.57-1335, 2002 Nr.2-49, 2003 Nr.61-2763, 2008 Nr.120-4550); Miškų įstatymas (Žin., 1994 Nr. 96-1872; 2001 Nr. 35-1161); Žemės įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2004 Nr. 28-868, 2006 Nr.138-5268, 2009 Nr.77-3166); Vandens įstatymas (Žin., 1997 Nr. 104-2615; 2003 Nr.36-1544, 2004 Nr.73-2528); Kelių

įstatymas (Žin., 2002 Nr.101-4492, 2008 Nr.135-5229); Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995 Nr. 107-2391, 2004 Nr.21-617); Triukšmo valdymo įstatymas, (Žin., 2004 Nr.164-5971, 2006 Nr.73-2760); Statybos įstatymas (Žin., 2005 Nr.43-1355); Žemės gelmių įstatymas, (Žin., 1995 Nr.63-1582; 2001 Nr.35-1164; 2004 Nr.167-6097); Geriamojo vandens įstatymas, (Žin., 2001 Nr.64-2327); Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, (Žin., 2006 Nr.82-3260); Vietos savivaldos įstatymas, (Žin.,1994, Nr. 55-1049, 2006, Nr. 17-590, Nr. 46-1647, Nr. 73-2756, 2007 Nr. 12-496); LR teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas (Žin., 1994, Nr. 60-1183; 2005, Nr. 88-3284); Turizmo įstatymas (Žin., 2002 Nr. 123-5507; 2004 Nr. 156-5689, 2005 Nr.88-3285); Atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016); Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (Žin., 2011, Nr. 62-2936); Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105); kiti įstatymai.

Meškuičių miestelio teritorijoje veiklą reglamentuoja sekantys LR Vyriausybės nutarimai, su vėlesniais pakeitimais; Vyriausybės 1992-05-12 nutarimas Nr. 343 „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“ (Žin., 1992, 22-652; 2003, Nr. 42-1939); Vyriausybės 2004-07-16 nutarimas Nr. 904 „Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatai“ (Žin., 2004, Nr.112-4189); Vyriausybės 2004-08-18 nutarimas Nr. 967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 130-4650); Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimo Nr. 920 "Dėl Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" (Žin., 2004, Nr. 113-4228; 2012 Nr.64-3240) ir kiti LR Vyriausybės nutarimai, ministerijų ir žinybų teisiniai ir norminiai dokumentai, normatyviniai teisės aktai, patvirtinti planavimo dokumentai. (nuorodos į juos pateiktos atskirų skyrių tekstuose).

4.2. ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ.

Miestelio vystymui pasirinktas atviras erdvinės struktūros modelis, maksimaliai išsaugojantis susiklosčiusią miestelio erdvinę kompoziciją, papildant miestelio užstatymui skirtas teritorijas atvirų agrarinių teritorijų sąskaita. Žemės ūkio paskirties žemė paliekama užstatytos teritorijos pakraščiuose. Ji patenka į labai geros ūkinės vertės žemių zona, kur vyraujantis dirvožemių našumo balas – 46-50. Meškuičių seniūnijos Žemės ūkio paskirties teritorijose vyrauja augalininkystės specializacijos ūkiai. Zonos dirvožemiai, gerai tinka sodams, uogynams bei daržovėms auginti. Įvertinant našių dirvožemių apsaugos reikalavimus, visuose zonos žemės ūkio naudmenų plotuose rekomenduojama planuoti subalansuotą tręšimą organinėmis ir mineralinėmis trąšomis, ir reikiamą sausinimo sistemų rekonstrukciją. Meškuičių miestelyje gyvenantys ūkininkai naudosis taip pat ir gretimų kaimų žemės ūkio paskirties žeme.

4.2.1. Rekomenduojama žemės ūkio paskirties žemes dalinai specializuoti sodininkystei, daržininkystei, atsižvelgiant į Šiaulių miesto gyventojų ir kitų miestų rinkos poreikius. Žemės naudojamo būdas – kitiems žemės ūkio paskirties sklypams, indeksas Z4. Žemės ūkio paskirties žemė yra melioruota. Jai taikomas MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai: Vadovaujantis MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklėmis draudžiama be žemės savininko žinios ir derinimo su institucijomis, patikėjimo teise valdančiomis valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius, kasti

melioruotą žemę giliau kaip 0,7 m, išleisti nuotekas į drenažo sistemas. Melioracijos grioviams nustatoma (matuojant nuo griovio šlaito viršutinės briaunos) 15 m pločio griovio priežiūros juosta, kurioje draudžiama statyti statinius (išskyrus hidrotechnikos), tverti tvoras, sodinti medžius ir krūmus, ir 1 m pločio daugiamečių žolių apsauginė juosta, kurią galima arti tik persėjant žolę. Drenažo rinktuvams nustatoma po 15 m į abi puses nuo rinktuvo ašinės linijos apsauginė juosta, kurioje draudžiama statyti statinius, sodinti medžius ir krūmus, o galimiems taršos šaltiniams - po 20 m į abi puses apsauginė juosta. Tik tiksliai nustatčius (atsikodus) drenažo rinktuvo buvimo vietą ir suderinus su savivaldybės melioracijos specialistais, statinius galima statyti arčiau bet ne mažesniu kaip 5 m atstumu nuo drenažo rinktuvo. Drenažo rinktuvų moliniai drenažo vamzdeliai keičiami neperforuotais plastikiniais vamzdžiais, kai rinktuvų trasas kerta inžinerinių tinklų trasos. Keičiama po 5 metrus į abi puses nuo susikirtimo su tinklais taško. Tiesiant požemines kabelio linijas, inžinerinius tinklus lygiagrečiai drenažo rinktuvams būtina patikslinti drenažo rinktuvo trasą ir inžinerinius tinklus kloti ne arčiau 4 m. atstumu, o nuo 10 kv. lygiagrečios oro linijos ne arčiau 12 m. atstumu nuo patikslintos drenažo rinktuvo trasos. Tvenkinių hidrostatiams taikomi specialiosios apsaugos zonos apribojimai. (žiūr. Meškuičių miestelio bendrojo plano konkretizuotų sprendinių žemės naudojimo ir susisiekimo planą M1:2000).

4.2.2. Magistralinio kelio apsauginėje zonoje paliekama žemės ūkio paskirties žemė. (naudojimo būdo indeksas Z4.1). Atsižvelgiama į apsaugos zonos reikalavimus. Žemė yra melioruota. Jai taikomas MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai pateikti.4.2.1. sprendinio punkte.

4.2.3. Siūloma apsauginių želdinių juosta užstatytos zonos šiauriniame pakraštyje, siekiant pagerinti gyvenamos zonos mikroklimatą. Žemė yra melioruota. Jai taikomas MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai pateikti.4.2.1. sprendinio punkte.

4.2.4. Siūlomas tausojamasis ūkininkavimas arti gyvenamos teritorijos ir gamtinio karkaso teritorijose.

4.2.5. Galimi laikini statiniai.

4.3. KONSERVACINĖS PASKIRTIES ŽEMĖ

Konservacinės paskirties žemės Meškuičių miestelio teritorijoje nėra registruota LR registrų centre. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos duomenimis, Meškuičių miestelio dabartinėje teritorijoje yra penki nekilnojami kultūros paveldo objektai, įrašyti į LR nekilnojamojo kultūros vertybių registrą neskaitant paveikslų Šv. Stanislovo bažnyčioje. Jie turi savo sklypus, tačiau kitoje paskirtyje. Jie patenka į bendrojo centro ir gyvenamosios funkcinių prioritetų zonas. (plačiau žiūr. 6 skyrių). Sklypai konkretizuotų sprendinių žemės naudojimo plane pažymėti C2 indeksu.

4.3.1. Siūloma nekilnojamojo kultūros paveldo objektų žemės sklypus registruoti LR registrų centre kaip konservacinės paskirties žemę sekančius nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sklypus:

- pastato (Meškuičių miestelio senoji karčema kod 15945) teritoriją 3100 m².;
- nepriklausomybės paminklo (kod. 2200) teritoriją 8,7 m²;

- kapinių, (kod. 11199), teritoriją 570 m².;
- buv. Meškuičių dvaro svirno (kod. 15944), teritoriją 476 m²;
- Meškuičių vėjo malūno (kod. 15946, teritoriją 400 m².

4.3.2. Nustatyta, kad nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų teritorijose ir vizualinės apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais bei paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Detalūs tvarkymo ir apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos detaliaisiais planais bei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą individualiais apsaugos reglamentais (tipiniais apsaugos reglamentais, jei individualių reglamentų nėra nustatyta).

4.3.3. Siūloma išsaugoti miestelio centro erdvinę kompoziciją, istorines vertikalias dominantes. Miestelio bendrajame centre taikomi objektų vizualinės apsaugos zonos reikalavimai, išlaikyti dviaukštį visuomeninį ir gyvenamą užstatymą, su galimybe šlaitinių stogų įrengimui. (max. h iki kraigo 12 m.) Meškuičių vėjo malūno vizualinio apsaugos zonoje siūlomas vieno aukšto su salkomis naujas užstatymas, (max. h iki kraigo 10 m.) siekiant kad jo tūris dominuotų miestelio erdvėje.

4.3.4. Siūloma inicijuoti Miestelio susiklosčiusios erdvinės struktūros įrašymą į vietinės reikšmės saugotinių urbanistinių objektų sąrašą, nes ji turi išliekamosios kultūrinės vertės požymių, ir yra saugotina.

4.4. VANDENS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ

Vandens ūkio paskirties žemės Meškuičių miestelio teritorijoje nėra registruota LR registrų centre. LR Vyriausybė yra patvirtinusi valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą, į kurį iš Meškuičių miestelio teritorijoje ir šalia jos esančių pratekančių vandentekmių patenka tik Voverkio upė. Ji siūloma kaip vandens ūkio paskirties žemė. Sklypas konkretizuotų sprendinių žemės naudojimo plane pažymėti H4-1 indeksu. Kiti kastiniai dekoratyviniai ir ūkiniai tvenkiniai yra priklausomieji.

4.4.1. Siūloma Voverkio upė kaip vandens ūkio paskirties žemė, bendrojo naudojimo būdo (indeksas H4-1)

4.5. KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ

Bendra charakteristika

Miestelio teritorijoje vyrauja ir perspektyvoje vyraus kitos paskirties žemė. Koreguojant miestelio ribas, plečiant jo teritoriją, siūloma kitos paskirties žemės plėtra, pagrindinai žemės ūkio paskirties žemės, įsiterpusios tarp užstatytų sklypų, sąskaita. Kitos paskirties žemės nomenklatūra pateikta šio skyriaus 4.1. poskyryje. Kitos paskirties žemės perspektyvoje siūloma 159,8 ha. kas sudarytų 84,1 proc. visos miestelio teritorijos. (198,9 ha.)

Gyvenamosios teritorijos

Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos teritorijos. Kvartalų indeksai: G1 esamo užstatymo kvartalams, G1N siūlomoms naujo užstatymo kvartalams.

Miestelio teritorijoje vyrauja ir perspektyvoje vyraus vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos teritorijos. Jos užims 115,9 ha ploto. Esami sklypai yra gan įvairūs. Jie svyruoja nuo 6 arų iki 66,5 aro. Vidutiniškai vienam Meškuičių miestelio sodybiniam būstui tenka 25 arų žemės sklypas.

4.5.1. Siūloma renovuojant esamo užstatymo kvartalus (G1 – G21) skatinti stambių sklypų (daugiau 25 arų) dalinimą, tankinant esamą užstatymą.

4.5.2. Rekomenduojama naujose teritorijose (G1N-1 – G1N-6) detaliam jas planuojant, priimti ne daugiau 25 arų sklypus. Naujose teritorijose žemė yra melioruota. Yra valstybei priklausantys ir bendro naudojimo melioracijos ir hidrotechniniai statiniai. Būtina gauti technines sąlygas ir projektus derinti su Šiaulių rajono savivaldybės Žemės ūkio skyriaus Melioracijos poskyriu. Rengiant kvartalų ar sklypų detaliuosius planus ypatingas dėmesys skiriamas vandentvarkai (vandens nuvedimui sklypuose ir esamos melioracijos sistemos elementų panaudojimui ar rekonstrukcijai). Taikomas MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai.

4.5.3. Siūloma miestelio bendrojo centro ir jo vizualinės apsaugos zonoje išlaikyti esamą dviaukštį gyvenamą užstatymą, su galimybe šlaitinių stogų įrengimui (max. h iki kraigo 12 m.). Bendrojo centro zonoje taikomi aukštesni architektūriniai reikalavimai rekonstruojant gyvenamuosius namus ir sklypų tvarkymui (landšafto architektūrai).

4.5.4. Siūlomas Meškuičių vėjo malūno vizualinio apsaugos zonoje vieno aukšto su salkomis naujas užstatymas, (max. h iki kraigo 10 m.) siekiant kad jo tūris dominuotų miestelio erdvėje.

4.5.5. Siūloma pagrindinių gatvių (Basanavičiaus, Šiaulių, Rupeikių, Stoties, Taikos, Pievų) - urbanistinės integracijos kompozicinių ašių užstatyme išlaikyti tradicinio užstatymo tipą, (kilusį iš neoklasicistinės perimetrinės garvėvaizdžių formavimo tradicijos). Naujo užstatymo teritorijose galimi laisvo planavimo elementai.

4.5.6. Siūlomas maksimalus užstatymo intensyvumas/tankis sklype – 0,4/0,35.

4.5.7. Siūlomas maksimalus pastatų aukštis. (išskyrus bažnyčias ir inž. infr. įrenginius) iki kraigo 12 m.)

Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių statybos;

Miestelio teritorijoje yra keli daugiabučių 2 aukštų gyvenamųjų pastatų statybos teritorijos. Kvartalų indeksai: G2 esamam užstatymui. Jie užima 2,4 ha ploto. Naujo daugiabučio užstatymo kvartalų nenumatoma. Gali būti tik atskiri statiniai G1N kvartaluose.

4.5.8. Siūlomas daugiabučių gyvenamųjų pastatų sklypų įteisinimas registruojant juos LR registrų centre, jų ir jų aplinkos renovavimas.

4.5.9. Siūloma miestelio bendrojo centro ir jo vizualinės apsaugos zonoje išlaikyti esamą dviaukštį gyvenamą užstatymą, su galimybe šlaitinių stogų įrengimui (max. h iki kraigo 12 m.).

4.5.10. Siūlomas maksimalus užstatymo intensyvumas/tankis sklype – 0,6/0,4 (bendrajame centre 0,7/0,4) .

Visuomeninės paskirties objektų teritorijos

Administracinių pastatų statybos teritorija

Administracinių pastatų statybos teritoriją (indeksas V1) sudaro Meškuičių seniūnijos sklypas, patenkantis į miestelio bendrąjį centrą. Jis yra 10 arų ploto.

4.5.11. Nenumatoma plėsti administracinių pastatų statybos teritoriją . Galima pastato rekonstrukcija išplečiant naudingą plotą.

4.5.12. Siūlomas maksimalus užstatymo intensyvumas/tankis sklype – 0,7/0,5.

4.5.13. Numatoma išlaikyti esamą aukštingumą.

4.5.14. Siūloma pagerinti architektūrinę raišką.

Religinių bendruomenių pastatų statybos

Religinių bendruomenių pastatų statybos teritoriją (indeksas V2) sudaro Meškuičių Šv. Stanislovo bažnyčios su aplinka teritorija (0,5 ha). Teritorija patenka į miestelio bendrąjį centrą ir yra jame pagrindinė dominantė, kuri išlieka ir perspektyvoje. Ji patenkina ir perspektyvoje patenkins Meškuičių parapiėčių poreikius. Kitų konfesijų bendruomenių pastatų statybos teritorijų nenumatoma.

4.5.15. Siūloma išlaikyti miestelio centro pagrindinę formantę ir Miestelio siluete dominuojančią Šv. Stanislovo bažnyčią.

Mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos pastatų bei statinių statybos teritorija.

Mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos pastatų bei statinių statybos teritorija (indeksai V3-1, V3-2, V3-3, V3-4) susideda iš perspektyvinių kultūros rūmų bendrajame centre ir trijų specialiųjų centrų teritorijų: Švietimo centro (V3-2) - Meškuičių gimnazijos teritorijos su jos sportiniu kompleksu (stadionu) 4,2 ha.; Ikimokyklinio ugdymo centro (V3-4) - Meškuičių vaikų lopšelio – darželio teritorijos, 0,6 ha; sveikatos apsaugos centro teritorijos (V3-3), kuri sudaro palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, ambulatorija, vaistinė, stomatologijos kabinetas, naujas socialinės globos kompleksas, viso 1,7 ha. Kultūros rūmai bendrajame centre (V3-1) užima 0,4 ha. Viso mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos pastatų statybos teritorija sudarys 6,9 ha.

4.5.16. Nustatyta, kad visuomeninių pastatų statybos teritoriją yra pakankama perspektyvai. Galima pastatų rekonstrukcija išplečiant naudingą plotą, įrengiamos

socialinės globos patalpas sveikatos apsaugos centro teritorijoje, intensyvinamas užstatymas. Maksimalus aukštingumas rekonstruojant statinius - 3 aukštai.

4.5.17. Reglamentai nustatomi centrų teritorijų detaliais planais

Komercinės paskirties objektų teritorijos

Beveik visi komercinės paskirties objektų sklypai (indeksas K1, sklypų nr. nuo 1 iki 7) yra miestelio bendrajame centre. Žemės naudojimo pobūdis - Prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybai.

4.5.18. Numatomas komercinio naudojimo pobūdžio teritorijos vystymas renovuojant pusiau apleistus statinius (buvusių pirties ir pieninės) į komercinius objektus ir skatinant komercinių taškų kūrimą visų pirma bendrojo centro zonos gyvenamuose sklypuose. Leidžiama ir pagrindinių gatvių gyvenamuose sklypuose. (Basanavičiaus, Šiaulių, Stoties, Rupeikių).

4.5.19. Siūloma miestelio bendrojo centro ir jo vizualinės apsaugos zonoje išlaikyti esamą dviaukštį komercinių objektų užstatymą, su galimybe šlaitinių stogų įrengimui (max. h iki kraigo 12 m.). Bendrojo centro zonoje taikomi aukštesni architektūriniai reikalavimai rekonstruojant, renovuojant komercinius objektus, jų sklypų sutvarkymui.

4.5.20. Siūlomas komercinio naudojimo pobūdžio sklypuose (K1) maksimalus užstatymo intensyvumas/tankis 0,8/0,5

Inžinerinės infrastruktūros teritorijos

Inžinerinės infrastruktūros naudojimo būdo teritorijos (indeksas I) miestelyje yra keli pobūdžiai: susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos ir Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriams. Jos užima 17,3 ha., iš kurių 2,1 ha. yra naujai siūlomos.

Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos teritorijos

Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos žemės naudojimo pobūdžio teritorijos (indeksas II) sudaro 2,4 ha. (vandenvietės ir nuotekų valyklos teritorijos).

4.5.21. Nustatyta, kad susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos žemės naudojimo pobūdžio teritorijų pakanka miestelio perspektyviam vystymui ir naujų nenumatoma.

4.5.22. Numatomas aptarnavimo objektų statybos žemės naudojimo pobūdžio teritorijose esamų techninių įrenginių pastovus atnaujinimas.

4.5.23. Teritorijų naudojimo režimas ir reglamentai nustatyti vandenviečių ir nuotekų valyklų atitinkamuose teisiniuose dokumentuose ir jų tvarkymo specialiuose planuose. Vandenvietės griežto režimo apsaugos zonos turi būti aptvertos.

Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriams

Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių žemės naudojimo pobūdžio teritorijos (indeksas I2) sudaro 14,9 ha. Iš jų 12,8 ha. sudaro esamos teritorijos. Naujoms gatvėms (su inžinerinių tinklais) reikės 2,1 ha. teritorijos.

4.5.24. Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių žemės naudojimo pobūdžio teritorijų režimas priimtas sutinkamai su nustatytom gatvių kategorijom kurios, reglamentuojamos STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ ir inžinerinių tinklų teisiniais aktais bei specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygos.

Bendro naudojimo teritorijos

Urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių naudojimo pobūdžio teritorija

Prie urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių naudojimo pobūdžio teritorijos (indeksas B3) priskirta miestelio bendrojo centro aikštė – skveras. Joje yra trys saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai: buvusi Meškuičių miestelio karčema, nepriklausomybės paminklas, tarybinių karių kapinės. Aikštė užima 0,3 ha. Ji yra svarbiausia miestelio bendrojo centro viešoji erdvė.

4.5.25. Siūlomi padidinti landšafto architektūros reikalavimai miestelio bendrojo centro aikštei – skverui. Ten esantiems Kultūros paveldo objektams veiklą reglamentuoja kultūros paveldo specialieji planai bei paveldo apsaugą reglamentuojantys teisės aktai.

4.5.26. Siūloma parengti aikštei – skverui landšafto architektūros tvarkymo planą.

Naudingųjų iškasenų teritorijos

Naudingųjų iškasenų teritorijos naudojimo būdo yra vienas pobūdis – gręžinių. Jie yra Meškuičių miestelio vandenvietėje, inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos teritorijoje (žiūr. taip pat Inžinerinės infrastruktūros teritorijos, indeksas I1)

4.5.27. Teritorijų naudojimo režimas ir reglamentas nustatytas vandenviečių teisiniuose dokumentuose ir specialiose planuose bei specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis. Vandenvietės griežto režimo apsaugos zonos turi būti aptvertos.

Atskirųjų želdynų teritorijos

Atskirųjų želdynų naudojimo būdo teritorijas (indeksas E) sudaro du jų teritorijų naudojimo pobūdžiai: rekreacinių želdynų teritorijos ir apsauginių želdynų teritorijos .

Rekreacinio naudojimo pobūdžio želdynų teritorijos.

Rekreacinio naudojimo pobūdžio (indeksas E1) želdynų teritorijas sudaro esamas Meškuičių miestelio parkas (indeksas E1-1) ir naujai siūlomas parkas rekreacinės zonos ir memorialinio ažuolyno pagrindu, Rupeikių gatvės gale. (indeksas E1-4). Numatyti penki skverai (indeksai E1-2, E1-3, E1-5, E1-6, E1-7). Parkų skverų teritorija sudarys 12,7 ha.

4.5.28. Siūlomos rekreacinio naudojimo pobūdžio želdynų teritorijos tvarkomos pagal parengtus landšafto architektūros tvarkymo planus, puoselėjant vietines tradicijas. Parkų

ir skverų teritorijose yra hidrotechniniai statiniai. Taikomas MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai.

4.5.29. Taikomi gamtinio karkaso nuostatų reikalavimai rekreacinėms teritorijoms patenkančioms į gamtinį karkasą.

Apsauginio ir ekologinio naudojimo pobūdžio želdynų teritorijos.

Apsauginio ir ekologinio naudojimo pobūdžio (indeksas E3) želdynų teritorijas sudaro žaliosios apsauginės jungtys prie miestelio sureguliuotų upių, gamtinio karkaso teritorijoje tiek privačioje, tiek valstybinėje žemėje, (indeksai nuo E3-1 iki E3-7). Jos sudaro 2,6 ha.

4.5.30. Žemės yra melioruotos. Tvarkant želdynus būtina gauti technines sąlygas ir projektus derinti su Šiaulių rajono savivaldybės Žemės ūkio skyriaus Melioracijos poskyriu. Rengiant kvartalų ar sklypų detaliuosius planus kur siūlomi želdynai, ypatingas dėmesys skiriamas vandentvarkai (vandens nuvedimui sklypuose ir esamos melioracijos sistemos elementų panaudojimui ar rekonstrukcijai). Taikomas MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai.

4.5.31. Būtina taikyti gamtinio karkaso nuostatų reikalavimus žaliosioms apsauginėms jungtims patenkančioms į gamtinį karkasą.

4.5.32. Draudžiama užstatyti gyvenamos teritorijos sklypų dalis, patenkančias į gamtinį karkasą.

4.6. TERITORIJOS BALANSAS

4.1. lentelė. Žemės naudojimo paskirtys, būdai, ir pobūdžiai, Meškuičių miestelio teritorijoje. Teritorijų balansas

Žemės naudojimo paskirtis	Žemės naudojimo būdas	Žemės naudojimo pobūdis	Žemės naudojimo paskirties, būdo, pobūdžio indeksas plane	Teritorijų nr. plane	Plotas ha	Procentas	Pastabos
1	2	3	4	5	6	7	8
Žemės ūkio paskirties žemė	-	-	Z4	1, 2, 3	31,8	15,9	Melioruotos žemės
Žemės ūkio paskirties žemė	Kiti žemės ūkio paskirties sklypai	-	Z4.1	1 - 5	3,4	1,7	Apsauginės zonos, žemės melioruotos
Konservacinės paskirties žemė	Kultūros paveldo objektų žemės sklypai	-	C2	1 - 5	0,25	0,1	

Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas   Konkretizuoti sprendiniai
4 skyrius. Miestelio žemės naudojimas ir teritoriniai reglamentai

1	2	3	4	5	6	7	8
Vandens ūkio paskirties žemė	Bendrojo naudojimo vandens telkiniai	-	H4	1	3,6	1,8	Valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinys, Voverkio upė
Kitos paskirties žemė	Gyvenamosios teritorijos	Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos	G1	1 - 21 N-1 N-6	115,9	58,3	N1 – N6 kvartalai melioruotose žemėse.
Kitos paskirties žemė	Gyvenamosios teritorijos	Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių statybos	G2	1 - 3	2,4	1,2	
Kitos paskirties žemė	Visuomeninės paskirties objektų teritorijos	Administracinių pastatų statybos	V1	1	0,1	0,1	
Kitos paskirties žemė	Visuomeninės paskirties objektų teritorijos	Religinių bendruomenių pastatų statybos	V2	1	0,5	0,3	
Kitos paskirties žemė	Visuomeninės paskirties objektų teritorijos	Mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto sveikatos apsaugos pastatų bei statinių statybos	V3	4	7,0	3,5	
Kitos paskirties žemė	Komercinės paskirties objektų teritorijos	Prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos.	K1	1 - 7	1,1	0,6	
Kitos paskirties žemė)	Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos	I1	2	2,4	1,2	
Kitos paskirties žemė	Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriams	I2	-	14,9	7,5	
Kitos paskirties žemė	Bendro naudojimo teritorijos	Urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių	B3	1	0,23	0,1	
Kitos paskirties žemė	Atskirųjų želdynų teritorijos	Rekreacinės paskirties želdynų (parkų, skverų)	E1	1, 2	12,7	6,4	Žemės melioruotos, hidrotechniniai statiniai
Kitos paskirties žemė	Atskirųjų želdynų teritorijos	apsauginės žaliosios jungtys	E3		2,6	1,3	Žemės melioruotos
Iš viso					198,9	100	

4.7. ŽEMĖS NAUDOJIMO REGLAMENTŲ. SUVESTINĖ

Pagrindinių tikslinių žemės paskirčių, naudojimo būdų ir reglamentų suvestinė parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. balandžio 13 d. Nr. D1-188 įsakymu „Dėl žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos patvirtinimo“ pakeitimo. Žemės naudojimo indeksai (Z2, H4, G1, G2, V3, ir kiti) priimti sutinkamai su Žemės sklypų pagrindinės žemės naudojimo paskirties būdų ir pobūdžių specifikacija, jos papildymais, kuri patvirtinta LR aplinkos ministro įsakymu Nr.D1-151.

Kvartalų ir sklypų numeriai pateikiami prie atitinkamo žemės naudojimo indekso (pav. G1-10, V3-3, E1-7) Naujai siūlomų gyvenamų kvartalų numeriai išskirti papildomu indeksu N (pav. G1N-3)

4.7.1 lentelė

Perspektyvinė tikslinė žemės paskirtis, jos naudojimo būdas	Patenka į perspektyvinę funkcinių prioritetų zoną	REGLAMENTAI
1	2	4
Z Žemės ūkio paskirties žemė		Nustatant naudojimo reglamentus vadovaujama Žemės įstatymu (2004-02-21, Nr. IX-1983) ir poįstatyminiais aktais, Saugomų teritorijų įstatymu (2001-12-28, Nr.IX-628) ir poįstatyminiais aktais, Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis (Žin., 1992, 26-774, Žin., 2010, Nr. 98-5089) ir kt. teisės aktais.
Z4 Specializuoti augalininkystės žemės ūkio paskirties sklypai	Patenka į perspektyvinę agrarinio funkcinio prioriteto zoną	Taikomas intensyvios žemės ūkio veiklos našiose žemėse reglamentas numatytas rajono savivaldybės bendrajame plane. Skatinama prekinės augalininkystės produkcijos gamyba. Žemė yra melioruota. Jai taikomas MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai. Prie gyvenamos zonos skatinamas tausojamasis ūkininkavimas.
Z4.1 Kiti žemės ūkio paskirties sklypai apsauginėse juostose		Taikomas Intensyvios žemės ūkio veiklos našiose žemėse reglamentas numatytas rajono savivaldybės bendrajame plane. Magistralinio kelio apsauginėje juostoje veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos. Žemė yra melioruota. Jai taikomas MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai:
Leistini kiti žemės naudojimo būdai	Inžinerinės infrastruktūros koridoriams Atskirųjų želdynų teritorijoms	
C Konservacinės paskirties žemė		Teritorijų naudojimo režimą reglamentuoja: Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas (2005-04-19; Nr. IX-2452), Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos.
C2 Kultūros paveldo objektų žemės sklypai	Patenka į perspektyvinę ekstensyvaus užstatymo gyvenamąją ir bendrojo centro funkcinių prioritetų zonas	Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų teritorijose ir vizualinės apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais bei paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Detalūs tvarkymo ir apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos detaliais planais bei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą individualiais apsaugos reglamentais (tipiniais apsaugos reglamentais, jei individualių reglamentų nėra nustatyta). Miestelio bendrajame centre išlaikomas dviaukštis visuomeninis ir gyvenamasis užstatymas, su galimybe šlaitinių stogų įrengimui.(max. h iki kraigo 12 m.) Meškuičių vėjo malūno vizualinės apsaugos zonoje siūlomas vieno aukšto su salkomis naujas užstatymas, (max. h iki kraigo 10 m.) siekiant kad jo tūris dominuotų miestelio erdvėje.

Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas Konkretizuoti sprendiniai
4 skyrius. Miestelio žemės naudojimas ir teritoriniai reglamentai

H Vandens ūkio paskirties žemė ir jos naudojimo būdas		Teritorijų naudojimo režimą reglamentuoja: Žemės įstatymas (2004-02-21, Nr. IX-1983) ir poįstatyminiai aktai, Saugomų teritorijų įstatymas (2001-12-28; įstatymas Nr.IX-628) Vandens įstatymas (Žin., 1997 Nr. 104-2615; 2003 Nr.36-1544, 2004 Nr.73-2528), Melioracijos įstatymas (Žin., 1993, Nr.71-1326; 1995, Nr.53-1298) ir poįstatyminiai aktai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (1992 07 14, , 1992, 26-774, 2010, Nr. 98-5089), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2007, Nr. 22-858; 2010, Nr. 87-4619; 2012, Nr.84-4425).					
H4 Bendrojo naudojimo vandens telkiniai		Voverkio upė (valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinys) siūloma kaip vandens ūkio paskirties žemė. Naudojama bendriems poreikiams ir ribotai rekreacijai.					
Kitos paskirties žemė ir jos naudojimo būdai		Teritorijų naudojimo režimą reglamentuoja: Žemės įstatymas (Žin., 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868); Miškų įstatymas (Žin., 1994 Nr. 96-1872; 2001 Nr. 35-1161); Vandens įstatymas (Žin., 1997 Nr. 104-2615; 2003 Nr.36-1544, 2004 Nr.73-2528); Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995 Nr. 107-2391, 2004 Nr.21-617); Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, (Žin., 2006 Nr.82-3260);, 2002 Nr. 123-5507; 2004 Nr. 156-5689, 2005 Nr.88-3285); Atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016); Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (Žin., 2011, Nr. 62-2936); kiti įstatymai, bei poįstatyminiai aktai. Papildomos žemės naudojimo ir statybos sąlygos gali būti nustatytos kvartalų ir sklypų detaliaisiais planais.					
G Gyvenamosios teritorijos		Teritorijų vystymo režimai	Gyvenamų teritorijų Nr. plane	Maksimalus sklypo užstatymo intensyvumas /užstatymo tankis	Maksimalus pastatų aukštis. (išskyrus bažnyčias ir inž. infr. įrenginius	Rekomenduojamas naujos statybos sklypo plotas arais	Papildomi reglamentai
G1 Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos	Patenka į perspektyvinę bendrojo centro funkcinių prioritetų zoną	Renovacija	G1-4, G1-5, G1-7, G1-18, G1-19, G2-3	0,4/0,35	2a/12m.	-	Statiniams, bendrojo centro zonoje taikyti aukštesnius architektūrines raiškos reikalavimus, įvertinant nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų vizualinės apsaugos zonos reikalavimus.
	Patenka į perspektyvinę ekstensyvaus užstatymo gyvenamųjų funkcinių prioritetų zoną.	Renovacija	G1-1, G1-2, G1-3, G1-4, G1-5, G1-6 G1-7, G1-8 G1-9, G1-10, G1-11, G1-12, G1-13, G2-14 G1-15, G1-16, G1-17, G1-18, G1-19, G1-20 G1-21, G1-22, G1-23, G1-24	0,4/0,35	2a/12m.	Sutinkamai su sklypo detaliu planu, bet ne mažiau 10 arų	
		Nauja statyba	GIN-1, GIN-2, GIN-3, GIN-4,	0,4/0,35	2-3a/12m.	15-25 a.	Žemė yra melioruota. Ypatingas dėmesys skiriamas vandentvarkai, esamos melioracijos sistemos elementų panaudojimui ar rekonstrukcijai. Taikomas MTR

Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas Konkreizuoti sprendiniai
4 skyrius. Miestelio žemės naudojimas ir teritoriniai reglamentai

							1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai
		Nauja statyba	G1N-5, G1N-6, G1N-7	0,4/0,35	1-2a/10-12m.	15-25 a.	Meškuičių vėjo malūno vizualinio apsaugos zonoje numatomas vieno aukšto su salkomis naujas užstatymas, (max. h iki kraigo 10 m.), siekiant kad jo tūris dominuotų miestelio erdvėje. Žemė yra melioruota. Ypatingas dėmesys skiriamas vandentvarkai, esamos melioracijos sistemos elementų panaudojimui ar rekonstrukcijai.
G2 Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių statybos	Patenka į perspektyvinę bendrojo centro funkcinių prioritetų zoną		G2-3	0,7/0,4	2a/12m.		Statiniams, bendrojo centro zonoje taikyti aukštesnius architektūrines reikalavimus, įvertinant nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vizualinės apsaugos zonos reikalavimus.
	Patenka į perspektyvinę ekstensyvaus užstatymo gyvenamųjų funkcinių prioritetų zoną..		G2-1, G2-2	0,6/0,4	2a/12m.		
Leistini kiti žemės naudojimo būdai		Visuomeninės paskirties objektų teritorijoms. Komerčinės paskirties objektų teritorijoms. Inžinerinės infrastruktūros teritorijoms. Atskirųjų želdynų teritorijoms					
V Visuomeninės paskirties objektų teritorijos		Teritorijų vystymo režimai	Visuomeninių teritorijų Nr. plane	Maksimalus sklypo užstatymo intensyvumas /užstatymo tankis	Maksimalus pastatų aukštis. (išskyrus bažnyčias ir inž. infr. įrenginius	Papildomi reglamentai	
V1 Administracinių pastatų statybos	Patenka į perspektyvinę bendrojo centro funkcinių prioritetų zoną	Renovacija	V1	0,7/0,5	2a/12m.	Išlaikyti esamą aukštumą ir pagerinti architektūrinę raišką.	

Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas Konkreizuoti sprendiniai
4 skyrius. Miestelio žemės naudojimas ir teritoriniai reglamentai

V2 Religinių bendruomenių pastatų statybos	Patenka į perspektyvinę bendrojo centro funkcinių prioritetų zoną	Renovacija	V2	0,4/0,3	-	-
V3 Mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto sveikatos apsaugos pastatų bei statinių statybos	Patenka į perspektyvinę bendrojo centro funkcinių prioritetų zoną	Renovacija	V3-1	0,6/0,5	2a/12 m.	Išlaikyti esamą aukštumą. Galimas šlaitinių stogų įrengimas.
	Patenka į perspektyvines specialiųjų centrų funkcinių prioritetų zonas	Renovacija	V3-2, V3-3, V3-4,	Sutinkamai su sklypo detaliu planu	3a/12 m.	Galimas šlaitinių stogų įrengimas su patalpomis.
Leistini kiti žemės naudojimo būdai	Leidžiama įrengti komercines patalpas visuomeniniuose statiniuose					
K Komerinės paskirties objektų teritorijos		Teritorijų vystymo režimai	Komercinių teritorijų Nr. plane	Maksimalus sklypo užstatymo intensyvumas /užstatymo tankis	Maksimalus pastatų aukštis. (išskyrus bažnyčias ir inž. infr. įrenginius	Papildomi reglamentai
K1 teritorijos/ Prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos	Patenka į perspektyvinę bendrojo centro funkcinių prioritetų zoną	Renovacija	K1-1, K-2, K1-3, K1-5, K1-6, K1-7,	0,8/0,5	2a/10 m	Statiniams, patenkantiems į bendrojo centro zoną taikyti aukštesnius architektūrinės raiškos reikalavimus, įvertinant nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vizualinės apsaugos zonos reikalavimus. Galimas šlaitinių stogų įrengimas.
	Patenka į perspektyvinę ekstensyvaus užstatymo gyvenamųjų funkcinių prioritetų zoną.	Renovacija	K1-4	0,7/0,5	2a/10 m	
		Galima nauja statyba	Plane nežymimi	0,7/0,5	2a/10 m	Leidžiami komercinės paskirties objektų sklypai ar patalpos gyvenamojoje teritorijoje esamuose sklypuose prie pagrindinių Basanavičiaus, Šaulių, Rupeikių, ir Stoties gatvių.

Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas Konkreizuoti sprendiniai
4 skyrius. Miestelio žemės naudojimas ir teritoriniai reglamentai

Leistini žemės naudojimo būdai	Leidžiama įrengti visuomenines patalpas komercinės paskirties statiniuose					
I Inžinerinės infrastruktūros teritorijos		Teritorijų vystymo režimai	Inžinerinės infrastruktūros teritorijų Nr. plane	Maksimalus sklypo užstatymo intensyvumas /užstatymo tankis	Maksimalus pastatų aukštis.	Papildomi reglamentai
I1 Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos	Patenka į perspektyvinę komunalinio funkcinio prioriteto zoną	Renovacija	I1-1, I1-2	Sutinkamai su sklypo detaliu planu	Sutinkamai su technologiniais reikalavimais	Vandenvietės griežto režimo apsaugos zonos turi būti aptvertos. Esamiems nuotekų valymo įrenginiams, gerinamas vietovaizdis.
I2 Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriai	Patenka į visas perspektyvines funkcinio prioriteto zonas	Renovacija ir nauja statyba	Susisiekimo koridoriai laikytis reglamento STR 2.06.01:1999 "Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos" su vėlesniais pakeitimais, gatvių C2, D1-2, D2, D2-3, D2-7 kategorijoms. Esamiems ir naujiems inžinerinių tinklų koridorių trasoms, taikyti atitinkamus STR reglamentus ir Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas (Žin., 2004, Nr. 21-642), su vėlesniais pakeitimais. Naujų kvartalų žemė yra melioruota. Ypatingas dėmesys skiriamas vandentvarkai, esamos melioracijos sistemos elementų panaudojimui ar rekonstrukcijai.			
B Bendro naudojimo teritorijos		Teritorijų vystymo režimai	Bendro naudojimo teritorijų Nr. plane	Papildomi reglamentai		
B3 Urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių	Patenka į perspektyvinę bendrojo centro funkcinio prioriteto zoną	Renovacija	B3-1	Senajai miestelio bendrojo centro aikštei – skverui, su ten esančiais nekilnojamojo kultūros paveldo objektais, taikomi padidinti landšafto architektūros kokybės reikalavimai.		
E Atskirųjų želdynų teritorijos		Teritorijų vystymo režimai	Atskirųjų želdynų teritorijų Nr. plane	Papildomi reglamentai		
E1 Rekreacinės paskirties želdynų teritorijos	Patenka į perspektyvines rekreacijos funkcinio prioriteto zonas	Pastovus palaikymas	E1-1, E1-2, E1-3, E1-7	E1-1 Meškuičių parkui taikomas gamtinio karkaso S2 reglamentas: palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas. Taikomi gamtinio karkaso nuostatų reikalavimai. Parkų ir skverų teritorijose yra melioracijos statiniai. Taikomi MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai.		
		Renovacija	E1-4, E1-5, E1-6	Renovuojamos rekreacinio naudojimo pobūdžio želdynų teritorijos tvarkomos pagal parengtus landšafto architektūros tvarkymo planus, puoselėjant vietines tradicijas. E1-4 Meškuičių rekreacinei zonai taikomas gamtinio karkaso S2 reglamentas: palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas		

Meškuičių miestelio teritorijos bendrasis planas Konkreizuoti sprendiniai
4 skyrius. Miestelio žemės naudojimas ir teritoriniai reglamentai

				Taikomi gamtinio karkaso nuostatų reikalavimai. Parkų ir skverų teritorijose yra melioracijos statiniai. Taikomi MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai.
E3 Žaliųjų apsauginių jungčių teritorijos	Patenka į perspektyvines žaliasias funkcinio prioriteto zonas	Renovacija ir palaikymas	E3-5, E3-6, E3-7, E3-8, E3-9, E3-10	Taikomas gamtinio karkaso M2 reglamentas: palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas. Taikomi gamtinio karkaso nuostatų reikalavimai. Taikomi MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai.
		Renovacija ir stiprinimas	E3-1, E3-2, E3-3, E3-4	Taikomas gamtinio karkaso M3 reglamentas: grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Taikomi gamtinio karkaso nuostatų reikalavimai. Taikomi MTR 1.12.01:2008 melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklių reglamentai.
Leistini kiti žemės naudojimo būdai		Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriai		

5. GAMTINIO KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA IR ŽALIŪJŲ PLOTŲ SISTEMA

5.1. GAMTINIO KARKASO FORMAVIMAS.

Gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Gamtinio karkaso lokalizacija remiasi 2001m. priimta LR Saugomų teritorijų įstatyme įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologinė koncepcija. Pagal ją - **gamtiniu karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.**

Gamtinio karkaso nustatymą formuoja siekiai:

- sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinanti kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- didinti šalies miškingumą;
- optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas. Neaplenkia jis miestų ir miestelių (urbanizuotų) teritorijų, tik šiuo atveju svarbiausioji jo paskirtis:

- reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos ir technogenizacijos plėtrą;
- suformuoti miestuose ir miesteliuose gamtinio – ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, kuris padėtų užtikrinti aplinkos sveikumą, būtų susietas su priemiestyje esančiomis gamtinėmis teritorijomis;
- sudaryti prielaidas esamos miesto ir miestelio biologinės įvairovės išsaugojimui ir gausinimui;
- išsaugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- saugoti ir įveisti želdynus bei želdinius.

Gamtinį karkasą sudaro:

- **geoekologinės takoskyros** – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenių intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;

- **migracijos koridoriai** – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija;
- **geosistemų vidinio stabilizavimo arealai** – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.

Pagal svarbą gali būti skiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso dalys.

Gamtiniame karkase esančiuose rezervatuose, draustiniuose, valstybiniuose parkuose, biosferos monitoringo (stebėsenos) teritorijose, ekologinės apsaugos zonose, atkuriamuosiuose ir genetiniuose sklypuose veiklos apribojimus nustato LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr.108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin. 2010, Nr. 87 – 4619) bei visa eilė kitų, veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių dokumentų. Gamtinio karkaso reglamentas teritoriškai diferencijuojamas pagal į jo sudėtį patenkančių žemės naudmenų ūkines kategorijas. Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai. **Gamtinio karkaso teritorijose, kurias pagal savivaldybių teritorijų ir jų dalių (miestų, miestelių) bendruosius planus numatyta urbanizuoti**, formuojamos besijungiančios 50 procentų planuojamos teritorijos užimančios gamtinio karkaso struktūros, kurias gali sudaryti priklausomieji želdynai, vandens telkiniai ir jų dalys; miškų ūkio paskirties žemės sklypai (žemės ūkio paskirties sklypuose buvusios miško naudmenos); kitos paskirties atskirtųjų (rekreacinių, apsauginių ir ekologinių) želdynų žemės sklypai; visuomeninės paskirties teritorijų rekreacinių miškų žemės naudojimo pobūdžio žemės sklypai ir vykdomos kitos bendrųjų planų sprendiniais nustatytos kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemonės. Gamtinio karkaso kitos tikslinės paskirties sklypų užstatymo tankumas ribojamas iki 30% ploto, išskyrus miestų, miestelių bendruosiuose planuose nustatytas visuomeninės paskirties statinių teritorijas, kuriose, įvertinus teritorinę kraštovaizdžio struktūrą, geoekologinį potencialą, numatomą sklypo naudojimo pobūdį, užstatymo tankumas gali būti padidintas iki 50 procentų ploto. Gamtinio karkaso žemės ūkio paskirties žemės sklypų užstatymo tankumas ribojamas iki 10% ploto.

Jam priklausančiose **konservacinės, miškų bei žemės ūkio paskirties teritorijose** draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus - formuoti urbanizuotas teritorijas, sudarytas iš 5 ar daugiau gyvenamųjų namų ar ūkininkų sodybų, atstumas tarp kurių ne didesnis kaip 150m. Šis atstumas matuojamas nuo sodybos ar namų valdos pastato, esančio (arba nustatyta tvarka patvirtintame teritorijų planavimo dokumente numatyto) arčiausiai naujai planuojamo sklypo ribos. Leidžiama veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas ir yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.

5.1.1. Atsižvelgiant į Meškuičių miestelio padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, išskiriame gamtinio karkaso teritorijas, turinčias kompensuoti urbanistinio –

ūkinio vystymo poveikį. Meškuičių miestelio teritorijoje išskiriame šias gamtinio karkaso dalis:

- **vietinės** (mikrorajoninės) **reikšmės** Žandagio migracijos koridorių;
- šalia miestelio tęsiasi Tautinio ir Voverkio **vietinės (mikrorajoninės) reikšmės migracijos koridorius**;
- du vietinės svarbos Meškuičių vidinio ekologinio stabilizavimo arealus.

5.1.2. Gamtinio karkaso elementų teritorinis išsidėstymas Meškuičių miestelyje pateiktas brėžinyje – „Gamtinio karkaso formavimas ir želdynų sistema“, apskaita pagal nustatytas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis pateikta 5.1.1 lentelėje.

5.1.1 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos ir jų tvarkymo kryptys Meškuičių miestelyje

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Plotas (ha)	%
Migraciniai koridoriai		
1. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas (M2)	2,6	12,9
2. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3)	4,9	24,4
<i>IŠ VISO MK</i>	7,5	37,3
Stabilizavimo ariai		
1. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas (S2)	12,6	62,7
<i>IŠ VISO SA</i>	12,6	62,7
<i>IŠ VISO GK</i>	20,1	100
Tame tarpe pažeistos (užstatytos) gamtinio karkaso sudėtinės dalys (P)	0,7	3,5

5.1.3. Nustatytos šios, kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys (žiūrėti brėžinyje – „Gamtinio karkaso formavimas ir želdynų sistema“):

- palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2; S2);
- gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3).

5.1.4. Kraštovaizdžio tipas palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas lokalizuotas riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso - mišrios naudmenų mozaikos santykinai natūraliose gamtinėse teritorijose, kuriose želdinių plotai kaitaliojais su pievų naudmenomis, taip pat dalinai pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros migracinių koridorių atkarpose. Šios kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipo zonos užima apie 75,6% gamtinio karkaso teritorijų ploto, tame tarpe apie 12,9% migracinių koridorių ir - 62,7% vidinio stabilizavimo arealų plotai. Šių teritorijų tvarkymas yra kur kas sudėtingesnis, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti.

5.1.5. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas plyti silpno geokologinio potencialo ir miestelio aplinkoje sunkiai išvengiamos technogeninės veiklos pažeistose gamtinio karkaso teritorijose. Šios zonos susiformavo dėl technokratiško žemės naudojimo pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalios gamtonaudos reikalavimų. Toks tipas apima 24,4% gamtinio karkaso teritorijų ploto, kurį sudaro migraciniai koridoriai. Šiose zonose gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis yra degeneracinė - restauracinė, susijusi su sudėtingų renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu, ekologinių nuostatų stiprinimu ir tausojančio šių teritorijų naudojimo, o ypač žaliųjų plotų formavimo, vystymu.

5.1.6. Silpno geokologinio potencialo teritorijų tarpe papildomai išskiriamos pažeistos gamtinio karkaso teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir esamos būklės nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų. Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos Meškuičių miestelio gamtiniame karkase skiriamos migraciniuose koridoriuose, kur užima apie 0,7 ha plotą. Pažeistų gamtinio karkaso teritorijų atžvilgiu taip pat nustatomas trečiasis kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas - gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai. Šiose teritorijose pagrindinis dėmesys kreipiamas į priklausomųjų želdynų formavimą ir palaikymą, tai daugiausiai mažųjų upeliukų migracijos koridorių atkarpos patenkančios į susiformavusius gyvenamosios ar kitos paskirties sklypus.

5.1.7. Gamtinio karkaso teritorijų ekologiniam optimizavimui būtina didinti želdinių - atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto dalį gamtinio karkaso teritorijose. Žaliųjų plotų didinimo programa turi būti orientuojama į labiausiai ekologiškai nuskurdintas trečiajam kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipui - gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai, priskirtas zonas, išaiškėjusias gamtinio karkaso konkretizavimo metu, išlaikant 15m pločio griovio priežiūros juosta, kurioje draudžiama statyti statinius (išskyrus hidrotechninius), tvirti tvoras, sodinti medžius ir krūmus.

5.2. GAMTINIO KRAŠTOVAIZDŽIO IR BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA

5.2.1. Saugomų teritorijų paskirtis – garantuoti gamtinių ir kultūros paveldo kompleksų bei objektų apsaugą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, biologinę įvairovę ir genetinį fondą, gamtos išteklių atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos paveldo ir kultūros paveldo vertybių apsaugą. Meškuičių miestelyje (ir gretimose besiribojančiose su miesteliu teritorijose) saugomų teritorijų nėra. Artimiausios saugomų teritorijos esančios prie miestelio pateiktos 5.2.1paveiksle:

Gubernijos miško biosferos poligonas (steigimo tikslas išsaugoti Gubernijos miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*) populiaciją teritorijoje. Vieta: Šiaulių raj. savivaldybė, Joniškio raj. savivaldybė) bei jį „perdengianti“ paukščių apsaugai svarbi teritorija - LTSIAB001 Gubernijos miškas (tikslas: Mažųjų erelių rėksnių (*Aquila pomarina*) apsaugai) nuo planuojamo Meškuičių miestelio yra nutolę apie 1,300 km atstumu;

Gedžiūnų miško biosferos poligonas (steigimo tikslas išsaugoti Gedžiūnų miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*) populiaciją teritorijoje. Vieta: Pakruojo raj. ir Joniškio raj. savivaldybės) bei dalinai jį „perdengianti“ paukščių apsaugai svarbi teritorija - LTPAKB002 Gedžiūnų miškas (tikslas: Mažųjų erelių rėksnių (*Aquila pomarina*) apsaugai) nuo planuojamo Meškuičių miestelio yra nutolę apie 1,950 km atstumu.

5.2.1 paveikslas. Artimiausios saugomos teritorijos prie Meškuičių miestelio.

5.2.2. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos yra priimtas sprendimas paskirti asociaciją Šiaulių gamtos ir kultūros paveldo apsaugos klubą „Aukuras“ Šiaulių rajono teritorijoje esančių naujų gamtos paveldo objektų skelbimo saugomais organizatorium, jie siūlo savivaldybės saugomais gamtos paveldo objektais Meškuičių seniūnijoje skelbti Meškuičių šaltinį žiūrėti 5.2.2 lentelėje.

5.2.2 lentelė. Gamtos paveldo objektai, kuriuos tikslinga skelbti saugotinais.

Gamtos paveldo objekto pavadinimas	Gamtos paveldo objekto rūšis ir porūšis	Gamtos paveldo objekto buvimo vieta	Pirmumas skelbti saugomu (prioritetas)
Meškuičių šaltinis	Hidrologinis, šaltinis	Meškuičių mstl., Šiaulių raj. sav.	II*

*II prioritetas - pavojus būti sunaikintam nedidelis. Pagal reikšmę verta skelbti saugomu.

5.2.3. Miestelio teritorijoje ir apylinkėse vykstantys procesai daro tiesioginę ir netiesioginę žalą išlikusioms natūralioms bei pusiau natūralioms teritorijoms, todėl reikalingi išsamūs biologinės įvairovės tyrimai, kurių metu būtų išaiškintos gamtosauginiu požiūriu vertingos neužstatytos miestelio erdvės, tame tarpe miestelio plėtros interesų zonose, pateiktos jų apsaugos rekomendacijos. Biologinės įvairovės apsaugai reikalinga gana detalūs, miestelio bendrojo plano rengimo užduotims nepriklausantys, teritorijos botaniniai bei zoologiniai tyrimai, kurie bendrojo plano apimtyje negali būti įvykdomi.

5.3. APLINKOS KOKYBĖS APSAUGOS KRYPTYS

Aplinkos higieninė būklė įtakoja žmonių sveikatą, miestelio socialinę ir ekonominę pažangą. Žemiau pateikiame pagrindinius aplinkos apsaugos tikslus numatytus miestelio bendrajame plane:

5.3.1. Sumažinti vandenių taršą - siekiant šio tikslo Meškuičių miestelyje didžiausias dėmesys turi būti skiriamas - vandenių teršimo sumažinimui ūkio ir buities bei gamybinėmis nuotėkomis. Toliau numatoma plėsti centralizuotą kanalizacijos sistemą, paduodant visus buitinius ir gamybinius vandenius į bendrus miestelio valymo įrenginius. Būtinai kanalizacijos tinklų sistemos tobulinimas, lietaus nuotekų valymo įrenginių įrengimas ir kitos priemonės, padėsiančios išvengti paviršinių vandenių taršos.

5.3.2. Siekiant apsaugoti vandens telkinius nuo pavojingų medžiagų patekimo, vandens telkinių krantus - nuo erozijos, pakrančių gamtinį kraštovaizdį, sudaryti palankias sąlygas rekreacijai ir pan., Lietuvos Respublikos teisės aktuose išskiriamos paviršinio vandens telkinių ekologinės apsaugos zonos: paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta (toliau – apsaugos juosta) ir paviršinio vandens telkinio apsaugos zona (toliau – apsaugos zona).

Meškuičių miestelyje paviršiniams vandens telkiniams nėra nustatytos apsaugos zonos¹ ir pakrančių apsaugos juostos², veiklą kuriose reglamentuoja LR Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio bei Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XXIX skyriaus reikalavimai.

Miestų ir miestelių teritorijose prie visų paviršinių vandens telkinių – apsaugos zonų plotis lygus apsaugos juostų pločiui³. Todėl Meškuičių miestelyje apsaugos zonos plotis lygus apsaugos juostos pločiui. Viena iš efektyvių priemonių vandens telkinių taršai mažinti - vandens telkinių apsaugos juostos. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos apraše nurodoma, kad paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos išorinė riba turi būti nutolusi nuo pakrantės šlaito, o kai pakrantės šlaito nėra, - nuo kranto linijos tokiu atstumu:

Prie 10 km ir trumpesnių upių ežerų ir tvenkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 0,5 ha, dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas 0,1–2 ha, bei prie visų kanalų į šią kategoriją patenka (Tautinio, Žendagio upės, tvenkinys naujai projektuojamame parke, tvenkinys naujai projektuojamame skvere prie Šiaulių g. šiaurinėje miesto dalyje) nustatoma sekančio pločio vandens telkinio apsaugos juosta:

- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydis/polinkio kampas iki 5⁰ – 2,5 m;
- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydis/polinkio kampas nuo 5⁰ iki 10⁰ – 5 m;
- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydis/polinkio kampas 10⁰ ir didesnis – 12,5 m.

Prie ilgesnių kaip 10 km upių (Voverkis patenka į šią kategoriją) nustatoma sekančio pločio vandens telkinio apsaugos juosta:

- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydžio kampas iki 5° - 5 m;
- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydžio kampas nuo 5° iki 10°-10 m;
- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydžio kampas 10° ir didesnis - 25 m.

(1 - paviršinio vandens telkinio apsaugos zona – prie paviršinio vandens telkinio nustatoma pakrantės (su paviršiniu vandens telkiniu besiribojančios sausumos) ruožas (teritorija), kuriame ribojama ūkinė veikla, galinti neigiamai paveikti paviršinį vandens telkinį.

2 -paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta – prie paviršinio vandens telkinio nustatoma su paviršiniu vandens telkiniu besiribojanti paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos dalis, kurioje vykdoma ūkinė veikla gali turėti tiesioginį neigiamą poveikį paviršiniam vandens telkiniui arba riboti jo naudojimo visuomenės poreikiams galimybes, todėl joje draudžiama tam tikra ūkinė veikla.

3 - vadovaujantis „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu (Žin., 2007, Nr.23-892) miestų ir miestelių teritorijose prie visų paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų plotis lygus pagal šio Tvarkos aprašo II skyriaus nuostatas tokiems paviršinio vandens telkiniams nustatomų apsaugos juostų pločiui.)

Būtina parengti paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų nustatymo projektą, kuris įteisintų miestelyje esančių paviršinių vandens telkinių apsaugos juostas.

5.3.3. Oro taršos sumažinimas. Siekiama sumažinti neigiamą autotransporto poveikį. Aplinkos būklės pagerinimui numatoma apsauginės paskirties želdynų suformavimas komunalinių objektų apsaugos zonose, kelių apsaugos zonose.

5.4. ŽELDYNŲ SISTEMOS SUDARYMO PRINCIPAI IR TIKSLAI.

Bendrojo plano sprendiniuose želdynų sistemą sudaro **atskirieji želdiniai** bei kiti (rekreacinės ir apsauginės paskirties želdynai,).

Įteisinti žaliųjų plotų sistemą miestelyje, yra siūlomi sekantys prioritetiniai žaliųjų plotų sistemos plėtojimo tikslai:

- išsaugoti visus esamus žaliuosius plotus susiformavusioje miestelio dalyje, didinti jų patrauklumą, plėsti panaudojimo galimybes;
- kurti atskirtuosius želdynus migracijos koridoriuose už nustatytos 15m pločio griovio priežiūros juostos ir įjungti juos į esamą žaliųjų plotų sistemą;
- pasiekti kad visi atskrieji želdynai – parkai, skverai, ir apsauginiai želdynai realiai atitiktų jiems keliamus reikalavimus.

5.5. ŽELDYNŲ SISTEMOS PLĖTROS IR TVARKYMO SPRENDINIAI

Atskirųjų želdinių teritorijos

5.5.1. Bendrojo plano sprendiniuose numatoma, kad atskrieji želdiniai sudarys 10,8% visos miestelio teritorijos. Sprendiniuose fiksuojamas visų esamų suformuotų atskirųjų želdynų – **parkų, skverų** išsaugojimas, ir naujai formuojami: **parkai, skverai ir žalios apsauginės jungtys.**

5.5.2. Naujai formuojamos žalios apsauginės jungtys palei mažus sumelioruotus upelius palei kuriuos pagal Šiaulių rajono savivaldybės administracijos žemės ūkio skyriaus melioracijos poskyriaus sąlygas turi būti išlaikytos 15m pločio griovio priežiūros juosta kurioje draudžiama statyti statinius (išskyrus hidrotechnikos), tverti tvoras, sodinti medžius ir krūmus už 15 gali būti projektuojamos medžių ir krūmų grupės jungiančios tarpusavyje daugumą želdynų ir rekreacinių teritorijų bei lankytinų vietų.

5.5.3. Parkai ir skverai yra miestelio želdynų sistemos svarbiausi ir privalomi komponentai. Jie gali turėti įvairių paskirtį – poilsui, pramogoms, sportui, parodoms ir kt. Priklausomai nuo paskirties skiriasi parko ir skvero planavimas, jo dalių – funkcinių zonų sudėtis ir dydžiai, želdinimo ir tvarkymo pobūdis. Kadangi miestelio bendrasis planas nustato tik atskirųjų želdynų ribas bei pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, jų tvarkymas sprendžiamas detaliuose teritorinio planavimo dokumentuose.

5.5.4. Atskirtųjų želdinių teritorijos neturi būti privatizuojamos, jų atžvilgiu laikomasi griežtos nuostatos nevykdyti jose statybų. Atskirais atvejais, pagal želdynų detalųjų planą numatytose lankytojų aptarnavimo zonose gali būti statomi tam skirti pastatai. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima natūralių biocenozių bei rekreacinių želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) parkuose yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties.

5.5.5. Numatoma įrengti naujus apsauginius želdynus (7,1ha). Tai konkrečios apsaugos tikslams išskiriamos želdynų teritorijos, kuriose priklausomai nuo apsaugos tikslų – gatvių ir kelių, inžinerinės infrastruktūros, komunalinių įmonių, vandens telkinių ir kt. turi būti parenkamos jų tvarkymo priemonės ir detalus reglamentas.

5.5.6. LR Želdynų įstatyme (Žin., 2007, Nr. 80-3215) **atskiraisiais želdynais** vadinami želdynai, esantys tik jiems skirtame žemės sklype. Esamos būklės rengimo etape pasinaudojome Valstybinio miškotvarkos instituto atliktu Šiaulių raj. sav. želdynų inventorizavimo darbu konkrečiai „Meškuičių miestelio želdynų planu M 1:2000“, kuriame išskirtos vertingos ekologiniu, rekreaciniu ir kraštovaizdžio formavimo bei apsaugos požiūriais žaliųjų plotų teritorijos. Įvertintas realus jų naudojimas ir atitikimas kuriai nors želdynų kategorijai *atskiriems želdynams* buvo priskirta:

1. Meškuičių miestelio parkas;
2. Meškuičių miestelio skveras;
3. želdiniai prie Taikos g.1 plotas (sprendiniuose skveras prie Taikos g. 1);
4. želdiniai prie Taikos g.2 plotas (sprendiniuose skveras prie Taikos g. 2).

Sprendiniuose fiksuojamas visų esamos būklės analizės ir vertinimo etape inventorizuotų ir lokalizuotų žaliųjų plotų teritorijų išsaugojimas. Meškuičių miestelio žaliųjų plotų sistema teritoriškai plečiama ir papildoma naujais **rekreacinės paskirties atskirtaisiais želdynais**:

5. skveru prie Šiaulių g. pietinėje miestelio dalyje;
6. skveru prie Šiaulių g. šiaurinėje miestelio dalyje;
7. skveru Mechanizatorių g.;
8. nauju miestelio parku.

5.5.7. Sprendiniuose atsiranda ir **atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai**. Tai savarankiška atskirųjų želdynų grupė, išskiriama 7,1 ha plote. Šių želdynų paskirtis tarnauti konkrečios apsaugos tikslams, priklausomai nuo atitinkamos teritorijos specifinių ypatumų. Apsauginės paskirties želdynai planuojamoje miestelio teritorijoje numatomi kelių apsaugos zonose, tam tikrose, ypač jautriose antropogeniniam poveikiui gamtinio karkaso dalyse mažųjų upelių slėniuose tai :

9. Žendagio žalia apsauginė jungtis;
10. Tautinio žalia apsaugine jungtis;
11. Voverio žalia apsaugine jungtis.

5.5.8. Miestelyje atsiranda ir **apsauginiai želdiniai žemės ūkio paskirties žemėje**, kurie tarnaus miestelio apsaugai nuo šiaurinės krypties vėjo gūsių, tokie pat želdiniai išskirti ir palei automagistralę A12/E77. Nustatytų žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių teritorinė lokalizacija pateikiama brėžinyje „Gamtinio karkaso formavimas ir želdynų sistema“, bei 5.5.1 lentelėje.

5.5.1 lentelė. Žaliųjų plotų pasiskirstymas Meškuičių miestelyje .

Želdyno tipas	Kiekis (vnt.)	Plotas (ha)	Želdynų plotas nuo bendro miestelio ploto (%)
Parkai	2	12,6	6,2
Skverai	6	2,3	1,1
Žalios apsauginės jungtys	3	3,7	1,8
Apsauginiai želdiniai žemės ūkio paskirties žemėje		3,4	1,7
Viso:		22,0	10,8

Nevienodu apželdinimo laipsniu bei kokybe pasižymi visos likusios, detaliau nenagrinėjamos kitos paskirties teritorijos - gyvenamosios, visuomeninės, komercinės, pramoninės ir kt. Jose augantys želdiniai (**priklausomieji želdynai**), nors ir nesudaro atskirų savarankiškų teritorijų, dalinai kompensuoja žaliųjų plotų trūkumą intensyviau užstatytose miestelio dalyse, atlieka svarbias apsaugines, estetines, o tinkamai suformuoti gatvių aplinkoje ir žaliųjų jungčių funkcijas.

5.6. ŽALIŪJŲ PLOTŲ SISTEMOS VYSTYMAS

5.6.1. Meškuičių miestelio teritorijos žaliųjų plotų sistemą sudaro kitos paskirties žemėje atskirųjų želdinių teritorijos – **rekreacinės paskirties želdynai (parkai, skverai) apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai**.

5.6.2. Žaliųjų plotų sistema yra nepaprastai svarbi ir neatskiriama miestelio urbanistinės struktūros dalis, kuri yra formuojama tikslu išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kuriant patrauklaus miestelio įvaizdį.

5.6.3. Žaliųjų plotų sistema yra miestelio teritorijos gamtinio karkaso dalis, plėtojama kaip funkciškai tikslinga ir kompozicijos požiūriu vieninga struktūra. (Žalieji plotai – tai apibendrinta sąvoka, kuri apima miškų ūkio paskirties žemėje ir kitos paskirties žemėje esančius želdynus ir želdinius).

5.6.4. Žaliųjų plotų sistemos plėtojimo, diferencijavimo ir tvarkymo reglamentavimas nustatomas įvertinant:

- gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, kuri leidžia žaliuosius plotus vertinti sisteminiu požiūriu, pamatyti kiekvieno jų reikšmę visai sistemai ir ne tik kiek jie naudingi gyventojams, bet ir kaip jie palaiko viso gamtinio komplekso gyvybingumą;
- gamtosauginiu požiūriu reikšmingas gamtines teritorijas, išlaikiusias sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį – tai mažųjų upelių slėniukai;
- esamus žaliuosius plotus – atskiruosius želdynus, jų teritorinę sklaidą, estetines savybes ir tinkamumą rekreacijai;
- teritorijas, kuriose yra nepalankios ekogeologinės sąlygos užstatymo plėtrai ir ūkinei veiklai.

5.6.5. Vadovaujantis miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin., 2006, Nr. 145 - 5559), nustatyta žemės naudojimo būdų pagal tikslinę paskirtį suskirstymu (Žin., 2006, Nr. 45 –1633), kaip savarankiški miestelio struktūros elementai bendrojo planavimo lygmenyje iš visų žaliųjų plotų išskiriami: **atskirieji želdynai² - parkai, skverai, žaliosios apsauginės jungtys, apsauginiai želdynai.**

5.6.6. Miestelio bendrojo plano sprendiniuose nustatytose žaliųjų plotų sistemos teritorijose veiklos ypatumus ir apribojimus nustato LR Želdynų įstatymas (Žin., 2007, Nr. 80- 3215), LR Miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. 96-1872), LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr. 108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2007, Nr. 22-858), LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624) ir kt. Laikantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 str. 3 skirsnio nuostatų, žaliųjų plotų sistemos teritorijos priskiriamos Valstybės išperkamai žemei. Jeigu tokiose teritorijose jau atkurtos piliečių žemės nuosavybės teisės, gražintame žemės sklype kapitalinių pastatų statyba – negalima, išskyrus poilsio aptarnavimo pastatų ir rekreacinės infrastruktūros objektų statybą, kurią numato tokių objektų išdėstymo specialusis planas.

Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima natūralių biocenozė bei rekreacinių želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) parkuose yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties.

5.6.7. Meškuičių miestelio bendrojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema nustatoma:

- maksimaliai išsaugant miestelio gamtinę aplinką ir toliau ją stiprinant;
- sustabdant statybų skverbimąsi į gamtosauginiu požiūriu reikšmingas ir (ar) vaizdingas gamtines teritorijas – mažųjų upelių slėniukus, išraiškingo kraštovaizdžio zonas, medynais apaugusias teritorijas, ypatingą dėmesį skirti įtraukimui į žaliųjų plotų sistemą tų gamtinio karkaso teritorijų, kurios yra išlaikiusios natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį;

- formuojant atskirusius rekreacinės paskirties bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus naujai įsavinamose miestelio zonose ir įjungiant juos į esamą žaliųjų plotų sistemą; (Atskirieji želdynai – želdynai, esantys tik jiems skirtuose žemės sklypuose).
- formuojant atskirusius apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus komunalinių ir infrastruktūros teritorijų aplinkoje;
- reikiamą dėmesį skiriant mažiausiai išvystytų žaliųjų plotų sistemos grandžių - žaliųjų apsauginių jungčių ir apsauginių želdynų kūrimui.

5.6.8. Meškuičių miestelio bendrojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema užima 22 ha (10,8% miestelio teritorijos). Žaliųjų plotų sistemoje labai svarbūs atsirieji rekreaciniai želdynai kurie užima 14,9ha (7,3% miestelio teritorijos). Perspektyvoje vienam gyventojui¹ Meškuičių miestelyje teks 135,4m² atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų. (2023m. planuojamas gyventojų skaičius 1,1tūkst. žmonių). Perspektyvinis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų rodiklis yra žymiai didesnis už normatyvinius¹.

5.6.9. Sprendiniuose išsaugomos visos „Esamos būklės analizės ir vertinimo“ etape lokalizuotos žaliųjų plotų teritorijos - parkai, skverai ir kt. Žaliųjų plotų sistema teritoriškai žymiai plečiama ir papildoma naujais želdynų (parkų, skverų) plotais, formuojamu žaliųjų apsauginių jungčių, sukabinančių tarpusavyje daugumą želdynų ir rekreacinių teritorijų bei lankytinų vietų, tinklu. Želdynų teritorinė lokalizacija parodyta „Žemės naudojimo“ ir „Gamtinio kraštovaizdžio formavimas ir želdynų sistema“ brėžiniuose M 1:2000“.

5.6.10. Parkai ir skverai sudaro miestelio žaliųjų plotų sistemą, pagal paskirties ypatumus jie gali būti rekreacinės, mokslinės, kultūrinės ir memorialinės, apsauginės ir ekologinės paskirties. Priklausomai nuo paskirties skiriasi parkų, skverų planavimas, jų dalių – funkcinių zonų sudėtis ir dydžiai, želdinimo ir tvarkymo pobūdis. Principinės Meškuičių miestelio atskirųjų želdynų funkcinio naudojimo kryptys teikiamos 5.6.1 lentelėje.

5.6.11. Nustatytose atskirųjų želdynų teritorijose negali būti formuojami žemės sklypai nuosavybės teisėms atkurti, privaloma laikytis griežtos nuostatos nevykdyti juose statybų. Atskirais atvejais, pagal želdynų detalų planą numatytose lankytojų aptarnavimo zonose, gali būti statomi tam skirti pastatai. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima natūralių biocenozijų bei rekreacinių želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) parkuose yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties.

5.6.12. Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai. Tai savarankiška atskirųjų želdynų grupė, Meškuičių miestelyje jie užima 7,1 ha plotą. Šių želdynų paskirtis tarnauti konkrečios apsaugos tikslams, priklausomai nuo atitinkamos teritorijos specifinių ypatumų. Apsauginės paskirties želdynai numatomi tam tikrose, ypač jautriose antropogeniniam poveikiui gamtinio karkaso dalyse, vandens telkinių, komunalinių objektų apsaugos zonose, kelių sanitarinės apsaugos zonose ir kt.

(Vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Žin., 2007, Nr. 137-5624; Meškuičių miestelyje (miestelių grupė) vienam gyventojui turėtų tekti ne mažiau kaip 15 m² atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų).

Šių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas apsauginių želdynų suformavimui intensyvaus eismo kelių ir kt. aplinkoje.

5.6.1. lentelė. Meškuičių miestelio atskirųjų želdynų, funkcinio naudojimo pasiūlymai.

Nr. brėžinyje* ir želdinio pavadinimas	Teritorijos pavadinimas	Paskirtis, siūlomos funkcijos
1. Meškuičių miestelio parkas	Parkas (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės paskirties polifunkcinio naudojimo su ramaus (rekreacinių želdinių, zonomis) skirtas ramiam ir aktyviam poilsiui.
2. Meškuičių miestelio skveras	Skverai (kitos paskirties žemėje)	Memorialinės paskirties - pažintiniam lankymui, ramiam poilsiui.
3. Skveras prie Taikos g. 1	Skverai (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui.
4. Skveras prie Taikos g. 2	Skverai (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui.
5. Skveras prie Šiaulių g. pietinėje miestelio dalyje	Skverai (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui.
6. Skveras prie Šiaulių g. šiaurinėje miestelio dalyje	Skverai (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui.
7. Skveras Mechanizatorių g.	Skverai (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės paskirties – trumpalaikiam poilsiui.
8. Naujasis miestelio parkas	Parkas (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės paskirties – polifunkcinio naudojimo ramaus ir aktyvaus poilsio (sporto ir žaidimų, pliažo, įrenginių) zonomis .
9. Žendagio žalia apsauginė jungtis	Žalios apsauginė jungtis (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui, gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
10. Tautinio žalia apsauginė jungtis	Žalios apsauginės jungtis (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui, gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.

11. Voverkio žalia apsauginė jungtis	Žalios apsauginės jungtys (kitos paskirties žemėje)	Rekreacinės ir apsauginės paskirties – ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui, gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti.
--------------------------------------	--	---

*žiūrėti brėžiniuose: „Žemės naudojimo M 1:2000“ ir „Gamtinio karkaso formavimas ir želdynų sistema M 1:2000“.

5.6.13. Miestelio teritorijos bendrojo plano rengimo lygmenyje sprendžiami žaliųjų plotų sistemos dalių teritorinio išdėstymo, ribų, kiekio, priskyrimo atitinkamai kategorijai ir funkcinio naudojimo klausimai. Detalesniam žaliųjų plotų sistemos dalių tvarkymo ir naudojimo reikalavimų suformulavimui būtina parengti specialų miestelio „želdynų planą“, o taip pat detaliuosius ar specialiuosius teritorinio planavimo dokumentus, kur būtų sprendžiami kiekvieno konkretaus želdyno naudojimo ir tvarkymo klausimai, užtikrinant jų apsaugą ir pilnavertį funkcionavimą.

5.6.14. Miestelio teritorijoje labai svarbūs yra **priklausomieji želdynai** kurie gerina aplinkos kokybę (tiek estetinę, tiek ekologinę), tenkina visuomenės sveikos gyvensenos poreikius, palaiko teritorijos ekologinį stabilumą, sudaro galimybes formuoti įvairaus pobūdžio erdves, mažinant agresyvų pastatų poveikį ir t.t. Šie želdynai gali būti parodomi tik atskirų miestelio dalių arba objektų detaliuose projektuose, o jų plotai nustatomi vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624). Įvertinant padėtį gamtinio karkaso ir kitose jautriose antropogeniniam poveikiui zonose, sprendiniuose numatomos teritorijos visuomenės poreikiams ir specializuotos kompleksų teritorijos su dideliu želdinių kiekiu (daugiau kaip 50% nuo viso žemės sklypo ploto). Konkrečios priklausomųjų želdynų formavimo ir tvarkymo priemonės sprendžiamos žemesnio lygmens teritorinio planavimo dokumentuose.

(Priklausomasis želdynas – želdynas, esantis kito objekto žemės sklype).

6. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA IR NAUDOJIMAS

6.1. Miestelio nekilnojamas kultūros paveldas.

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos duomenimis, Meškuičių miestelio dabartinėje teritorijoje yra penki nekilnojami kultūros paveldo objektai, neskaitant paveikslų Šv. Stanislovo bažnyčioje. Jie visi įrašyti į LR nekilnojamojo kultūros vertybių registrą, kaip pavieniai objektai. Meškuičių miestelio nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašas pateiktas 6.1. lentelėje.

6.1 lentelė Meškuičių miestelio nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašas

Unikalus objekto kodas kultūros vertybių registre	Pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Kiti kodai
15944	Buv. dvaro svirnas	Šiaulių r. sav., Meškuičių mstl. (Meškuičių sen.)	1993-05-19	AtV973
11199	Kapinės	Šiaulių r. sav., Meškuičių mstl. (Meškuičių sen.)	1993-02-19	IV601
2200	Nepriklausomybės paminklas	Šiaulių r. sav., Meškuičių mstl. (Meškuičių sen.)	1992-07-13	IP1157, LA413/2893
15945	Pastatas	Šiaulių r. sav., Meškuičių mstl. (Meškuičių sen.)	1993-05-19	AtV974
13794	Paveikslas "Šv. Barbora"	Šiaulių r. sav., Meškuičių mstl. (Meškuičių sen.)	1993-03-31	DV2648
13795	Paveikslas "Šv. Jurgis"	Šiaulių r. sav., Meškuičių mstl. (Meškuičių sen.)	1993-03-31	DV2649
13793	Paveikslas "Šv. Kazimieras"	Šiaulių r. sav., Meškuičių mstl. (Meškuičių sen.)	1993-03-31	DV2647
15946	Vėjo malūnas	Šiaulių r. sav., Meškuičių mstl. (Meškuičių sen.), Stoties	1996-12-23	S255 AtV975

Meškuičių miestelio senoji karčiama (kod 15945, pastatas), nepriklausomybės paminklas (kod. 2200), tarybinių karių kapinės, (kod. 11199 kapinės), yra miestelio perspektyviniame bendrajame centre, buv. turgaus aikštės zonoje, susiformavusioje kaip miestelio centras prie Šiaulių ir Basanavičiaus gatvių sankryžos. Centro dominantė

yra Šv. Stanislovo bažnyčia, kurioje yra eilė į vertybių registrą įtrauktų paveikslų. Visa miestelio bendrąjį centrą apima saugomų objektų vizualinės apsaugos zona. Nekilnojami kultūros paveldo objektai yra svarbūs miestelio bendrojo centro erdvinės kompozicijos elementai.

6.2. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA IR NAUDOJIMAS

6.2.1. Siūloma nekilnojamojo kultūros paveldo objektų žemės sklypus registruoti LR registrų centre kaip konservacinės paskirties žemę sekančius nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sklypus:

- pastato (Meškuičių miestelio senoji karčema kod 15945) teritoriją 3100 m².;
- nepriklausomybės paminklo (kod. 2200) teritoriją 8,7 m²;
- kapinių, (kod. 11199), teritoriją 570 m².;
- buv. Meškuičių dvaro svirno (kod. 15944), teritoriją 476 m²;
- Meškuičių vėjo malūno (kod. 15946, teritoriją 400 m².

6.2.2. Siūloma išsaugoti miestelio centro erdvinę kompoziciją, su nekilnojamais kultūros paveldo objektais, istorines vertikalias dominantes. Miestelio bendrajame centre taikomi objektų vizualinės apsaugos zonos reikalavimai, išlaikyti dviaukštį visuomeninį ir gyvenamą užstatymą, su galimybe šlaitinių stogų įrengimui.(max. h iki kraigo 12 m.)

6.2.3. Miestelio rytiniame pakraštyje, Stoties gatvėje įsikūręs Meškuičių vėjo malūnas (kod. 15946) Jo vizualinio apsaugos zonoje siūlomas tik vieno aukšto su salkomis naujas užstatymas, (max. h iki kraigo 10 m.), siekiant kad jo tūris dominuotų miestelio erdvėje.

6.2.4. Siūloma inicijuoti Miestelio susiklosčiusios erdvinės struktūros įrašymą į vietinės reikšmės saugotinių urbanistinių objektų sąrašą, nes ji turi išliekamosios kultūrinės vertės požymių, ir yra saugotina.

6.2.5. Vizualinės apsaugos zonoje ir prie buv. Meškuičių dvaro svirno (kod. 15944) Basanavičiaus gatvės užstatyme yra miestelio senosios erdvinės struktūros tradicijos (gotinio erdvinio modelio) užstatymo fragmentų. Rekomenduojame šio užstatymo erdvinius bruožus gatvėvaizdyje išsaugoti .

6.2.6. Sutinkamai su kultūros paveldo reikšmingumą lemiančių vertingųjų savybių pobūdį, atsižvelgiant į objektų bendrą būklę, išsaugojimo problematiškumą ir ekonomines galimybes, sutinkamai su Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571) numatomi šie vyraujantys saugojimo režimai:

- Nepriklausomybės paminklui, Tarybinių karių kapinėms, paveikslams Šv. Stanislovo bažnyčioje, buv. Meškuičių dvaro svirniui (ūkinių pastatas) numatomas autentiškos paskirties saugojimo režimas.
- Karčemai ir Meškuičių vėjo malūnui numatomas tausojamo naudojimo režimas.

6.2.7. Rekomenduojama nekilnojamųjų kultūros vertybių naudojimą, tvarkymą bei išsaugojimą vykdyti kooperuojant vertybių šeimininkų bei valstybės galimybes ir pastangas.

Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų teritorijose ir vizualinės apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais bei paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Detalūs tvarkymo ir apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos detaliaisiais planais bei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą individualiais apsaugos reglamentais (tipiniais apsaugos reglamentais, jei individualių reglamentų nėra nustatyta).

7. SOCIALINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

7.1. BENDRA CHARAKTERISTIKA

Meškuičių miestelio socialinės infrastruktūros įstaigų tinklo išsivystymą įtakoja miestelio geografinė padėtis. Šiuo metu visoje Lietuvoje pastebima tendencija, kad sparčiausiai parduotuvių prekybos plotas auga miestuose, o aplinkinių rajonų savivaldybėse mažėja. Šiaulių mieste prekybos vietų tinklas itin išvystytas, jų kiekis ir plotas vienam gyventojui žymiai lenkia šalies rodiklius, todėl Šiaulių rajone ir Meškuičių miestelyje prekybinės veiklos nėra taip išvystytos savaime veikiant rinkos savireguliacijos mechanizmams.

Socialinės infrastruktūros (aptarnavimo įstaigų) tinklo nomenklatūros pagrindą sudaro prekybos ir buitinių paslaugų, kultūros, švietimo, ikimokyklinio ugdymo, sveikatos apsaugos ir ryšių, komunalinė ir susisiekimo infrastruktūra.

Meškuičių miestelyje socialinė infrastruktūra yra pakankamai išvystyta, tačiau jai būtina renovacija. Socialinė infrastruktūra pagrįdė formuoja miestelio Bendrąjį centrą bei sudaro tris specialiuosius centrus. Komunalinės ir susisiekimo infrastruktūros plėtojimas pateiktas sekančiuose atitinkamuose skyriuose.

7.2. BENDROJO CENTRO SOCIALINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Meškuičių miestelyje pagrindinės prekybos, buitinių paslaugų administracinės, religinės, kultūros, įstaigos grupuojasi miestelio bendrajame polifunkciniame centre. Jį formuoja seni (istoriniai) bažnyčios ir karčemos statiniai, ir sovietmečių pastatyti prekybiniai objektai, kultūros rūmai, seniūnijos pastatas. Meškuičių miestelyje yra ir lieka perspektyvai penkios parduotuvės prekiaujančios maisto produktais ir ūkiniais reikmenimis, kavinė – baras. (žiūr. miestelio bendrojo plano konkretizuotų sprendinių žemės naudojimo ir susisiekimo planą M1:2000)

7.2.1. Išlaikoma Meškuičių miestelio bendrojo centro erdvinė kompoziciją renovuojant ir papildant statinius. Miestelio siluete liks dominuojantys bažnyčios bokštai. Bendrojo centro zona beveik sutampa su jame esančių nekilnojamojų kultūros vertybių vizualinės apsaugos zona, kurioje ribojamas renovuojamų statinių aukštingumas ir keliami aukštesni reikalavimai jų architektūrai

7.2.2. Numatomas komercinio naudojimo pobūdžio teritorijos vystymas renovuojant pusiau apleistus statinius (buvusių pirties ir pieninės) į komercinius objektus. Skatinamas komercinių aptarnavimo taškų kūrimas visų pirma bendrojo centro zonos gyvenamuose sklypuose. Leidžiamas komercinių aptarnavimo taškų kūrimas pagrindinių gatvių gyvenamuose sklypuose.

7.2.3. Religinių bendruomenių infrastruktūros teritoriją sudaro Meškuičių Šv. Stanislovo bažnyčios su aplinka teritorija. Teritorija patenka į miestelio bendrąjį centrą ir yra jame pagrindinė dominantė, kuri išlieka ir perspektyvoje. Ji patenkina ir

perspektyvoje patenkins Meškuičių parapiėčių poreikius. Kitų konfesijų bendruomenių pastatų statybos teritorijų nenumatoma. (žiūr. Meškuičių miestelio bendrojo plano konkretizuotų sprendinių žemės naudojimo ir susisiekimo brėžinį M1:2000).

7.3. SPECIALIŲJŲ CENTRŲ SOCIALINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Specialiųjų centrų socialinę infrastruktūrą sudaro Meškuičių gimnazijos su sporto kompleksu teritorija. Stoties gatvėje, ikimokyklinio auklėjimo įstaigos teritorija, (vaikų lopšelis – darželis) ir sveikatos apsaugos ir socialinės globos centro teritorija (ambulatorija, ligoninė, vaistinė, privatūs kabinetai) Rupeikių gatvėje.

Švietimo ir ikimokyklinio ugdymo infrastruktūros vystymas

Švietimo centras - Meškuičių gimnazija yra Stoties gatvėje su jos sportiniu kompleksu (stadionu) Ji aptarnauja ir kitų kaimų vaikus (teritorinio mikrorajono). Ikimokyklinio ugdymo centras - Meškuičių vaikų lopšelis – darželis yra toje pačioje gatvėje.

7.3.1. Nenumatoma kurti naujų specialiųjų švietimo centrų. Abu centrai turi pakankamai erdvės ribotam vystymuisi ir atsižvelgiant į demografinės prognozes, Jų infrastruktūra palaikoma pastoviu atnaujinimu ir ribota plėtra.

Sveikatos apsaugos ir socialinės globos infrastruktūros vystymas

Sveikatos apsaugos centrą kurį sudaro palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, ambulatorija, vaistinė, stomatologijos kabineto kompleksas, Rupeikių gatvėje.

7.3.2. Centras turi pakankamai erdvės ribotam vystymuisi. Be sveikatos apsaugos, jo vystymo kryptis apimtų ir socialinės globos sferą. Centro infrastruktūra palaikoma pastoviu atnaujinimu ir ribota plėtra.

7.4. REKREACINIŲ CENTRŲ INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Meškuičių miestelio gyvenvietė, kaip tokia, nėra stiprus turizmo ir rekreacijos traukos objektas. Kiek pravažiuojančių Karaliaučiaus - Šiaulių - Rygos turistiniu traktu „Via Hanseatica“ užsuka į Meškuičius apskaita nevedama. Turistinių maršrutų turistai stabteli miestelio centre prie bažnyčios. Be to, esant interesui, galima aplankyti Meškuičių vėjo malūną. Miestelyje pagrinde vyksta tik vietinių gyventojų rekreacija, naudojantis vietiniais rekreaciniais resursais. Įvairių švenčių metu suvažiuoja ir gretimų kaimų gyventojai. Tai numatyta ir perspektyvoje.

Pagrindinis ir didžiausias rekreacinis želdynas miestelyje yra Meškuičių parkas su parko infrastruktūra, sporto aikštynais. Jis yra greta miestelio bendrojo centro, lengvai pasiekiamas, mėgstamas ir naudojamas miestelio gyventojų. Išnaudotas aukštas vandens horizontas, jame suformuota eilė vandens telkinių, gan lygus paviršius pagyvintas supiltomis kalvomis (žemės architektūra).

7.4.1. Rekreacinei infrastruktūrai numatoma pastovus palaikymas ir renovacija.

7.4.2. Siūloma įjungti į miestelio teritoriją ir suformuoti naują parką miestelio rytinėje dalyje, prie stambaus dirbtino vandens telkinio, su dirbtinomis kalvomis. 1986 m. Saulės mūšio 750-ųjų metinių proga čia pasodintas Saulės ąžuolynas. Siūloma jame įrengti minimalią infrastruktūrą.

7.4.3. Siūlomi perspektyvoje skverais sklypai, kuriuose, išnaudojant aukštą vandens horizontą, įrengta eilė tvenkinių. Dekoratyvinis skveras - prūdas prie Šiaulių gatvės, tvenkinys prie Mechanizatorių gatvės. Siūloma juose įrengti minimalią infrastruktūrą.

7.4.4. Siūloma įrengti minimalią rekreacinę infrastruktūrą prie upelių, gamtinio karkaso zonose, numatytose žaliųjų jungčių teritorijose. (žiūr. Meškuičių miestelio bendrojo plano konkretizuotų sprendinių žemės naudojimo ir susisiekimo planą M1:2000 ir Gamtinio kraštovaizdžio apsaugos ir žaliųjų plotų sistemos planą M 1:2000).

8. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

8.1. PAGRINDINIAI PERSPEKTYVINĖS SUSISIEKIMO SISTEMOS UŽDAVINIAI

- Gerinti miestelio esamų gatvių techninius parametrus, remontuoti susidėvėjusios asfaltbetonio dangos gatves, išasfaltuoti žvyrkelius, užtikrinti saugesnį ir patogesnį transporto, dviračių ir pėsčiųjų susisiekimą miestelyje;
- Siūloma įrengti naujas perspektyvines gatvių trasas ir gatvių jungtis atsižvelgiant į funkcinių zonų plėtrą miestelio teritorijoje, taip užtikrinant susisiekimo sistemos miestelyje rišlumą;
- Rezervuoti reikiamas teritorijas techninei infrastruktūrai vystyti, nustatyti gatvių kategorijas ir rekomendacines raudonąsias linijas, reglamentuojamas STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“;
- Siūloma įrengti dviračių – pėsčiųjų trasas Meškuičių teritorijoje, atsižvelgiant į gyventojų poreikius bei svarbiausius miestelio traukos objektus;
- Gerinti visų eismo dalyvių saugumą diegiant eismo saugumo priemones gatvėse. Atskirti dviračių ir pėsčiųjų eismą nuo automobilių transporto eismo.

8.2. PERSPEKTYVINIS IŠORĖS SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪROS KELIŲ TINKLAS

Meškuičių miestelio išorės kelių tinklą ir ateityje formuos esami valstybinis magistralinis reikšmės kelias A12/E77 ir rajoninės reikšmės keliai Nr.4015 (J. Basanavičiaus g. ir Stoties g.) ir Nr. 1605 (Šiaulių g.). Magistraliniu keliu A12/E77 (Ryga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas) susisiekimas vyks Šiaulių ir Joniškio kryptimis, o keliai Nr.4015 (Naisiai – Gibaičiai – Meškuičiai) ir Nr. 1605 (Kepaliai – Gasčiūnai – Meškuičiai) ir toliau išliks vietinio susisiekimo poreikiams su aplinkinėmis gyvenvietėmis – Janiūnais, Mekiais, Gruzdžiais, Rupeikiais, Naisiais ir Dapkūnais.

8.3. MEŠKUIČIŲ MIESTELIO GATVIŲ TINKLAS

Meškuičių miestelio susisiekimo sistemos sprendiniai rengiami pagal Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. T-193 aprobuotą pirmąjį miestelio koncepcijos variantą.

8.3.1. Pagrindinėmis miestelio gatvėmis ir toliau išliks J. Basanavičiaus g., Šiaulių g. ir Stoties g. Numatoma įrengti papildomas gatves ir gatvių jungtis, nustatyti gatvių kategorijas atsižvelgiant į galimą funkcinių teritorijų plėtrą. Siūloma gerinti esamų gatvių techninius parametrus: remontuoti susidėvėjusios asfaltbetonio dangos gatves,

Meškuičių miestelio bendrasis planas. Konkretizuoti sprendiniai
8 skyrius. Susisiekimo infrastruktūros vystymas

įrengti asfaltbetonio dangą žvyrkeliuose, įrengti šaligatvius, užtikrinti saugesnį ir patogesnį transporto, dviratininkų ir pėsčiųjų susisiekimą miestelyje.

8.3.2. Meškuičių miestelio bendrojo plano sprendinių etapas nustato galimas rezervines naujo užstatymo zonas miestelio vakarinėje ir rytinėje dalyje. Šių zonų pasiekiamumui ir integracijai į miestelio susisiekimo sistemą projektuojamos perspektyvinės gatvės.

8.3.3. Meškuičių miestelio gatvių tinklas formuojamas iš esamų ir perspektyvinių gatvių. Atsižvelgiant į STR „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ norminius reikalavimus bei esamą miestelio užstatymą, nustatomos esamų ir perspektyvinių gatvių kategorijos bei rekomendacinės gatvių raudonosios linijos (6.3.1 lentelė).

8.3.1 lentelė. Meškuičių pagrindinių gatvių kategorijos

Eil. Nr.	Gatvės (ruožo) pavadinimas	Gatvės kategorija	Rekomenduojamas atstumas tarp raudonųjų linijų, * m	Gatvės ilgis, km
Esamos gatvės				
1	Ateities g.	D2-5	12-20	0,22
2	Dapkūnų g.	D1-2	12-20	0,84
3	J. Basanavičiaus g. (Nr. 4015)	C2	20-40	1,40
4	Joniškio g. (ruožas nuo J. Basanavičiaus g. iki Pievų g.)	D1-2	12-20	0,26
	Joniškio g. (ruožas nuo Pievų g. iki miestelio šiaurinės ribos)	D2-3	12-20	0,43
5	Liepų g.	D2-3	12-20	0,29
6	Mechanizatorių g. (ruožas nuo Dapkūnų g. iki Stoties g.)	D2-3	12-20	0,16
	Mechanizatorių g. (ruožas nuo Šiaulių g. iki Mechanizatorių g.)	D1-2	12-20	0,29
7	Parko g.	D2-7	12-20	0,09
8	Pievų g.	D1-2	12-20	0,69
9	Rupeikių g.	D1-2	12-20	0,94
10	Stoties g. (Nr. 4015)	C2	20-40	0,91
11	Šiaulių g. (Nr. 1605)	C2	20-40	1,25
12	Taikos g.	D1-2	12-20	1,23
13	Žemaičių g.	D2-3	12-20	0,17
Projektuojamos gatvės				
15	Nr.1	D1-2	12-20	0,55
16	Nr.2	D2-3	12-20	0,32
17	Nr.3	D1-2	12-20	0,84

Pastabos:

1. Valstybinės reikšmės automobilių kelių infrastruktūros plėtra ir modernizavimas vykdomas pagal 2006 m patvirtintą „2002-2015 metų patikslintą Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programą“. Sprendiniai, kurie susiję su valstybinės reikšmės keliais ir nėra

numatyti šioje programoje, gali būti įgyvendinami tik patikslinus minėtą programą bei finansavimą.

2. Valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonų plotis miesto teritorijoje gali būti koreguojamas tik žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais (specialiaisiais, detaliaisiais planais);
3. Lentelėje nurodyti pločiai tarp gatvių raudonųjų linijų yra rekomendacinio pobūdžio ir gali būti tikslinami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais (specialiaisiais, detaliaisiais planais), įvertinant esamų sklypų ribas, užstatymą, želdynus bei perspektyvinį inžinerinių tinklų įrengimo poreikį; C2 kategorijos gatvių raudonosios linijos gali sutapti su užstatymo linijomis;
4. Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose naujų gatvių trasos ir D2 kategorijos indeksas gali būti tikslinamas.

8.3.4. Projektuojamos naujos D1 ir D2 kategorijos gatvės: Nr.1, Nr.2 ir Nr.3, jungiančios naujas ir esamas gyvenamąsias zonas, bei numatomas rezervines naujo užstatymo teritorijas. Naujai numatomų gatvių trasos parodytos „Žemės naudojimo ir susisiekimo“ brėžinyje, jos gali būti tikslinamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo projektus.

8.3.5. Tobulinant esamą ir įrengiant naują transporto susisiekimo sistemos infrastruktūrą būtina užtikrinti eismo saugumą miestelyje: įrengti tinkamą gatvių ir pėsčiųjų perėjų apšvietimą bei ženklumą, šaligatvius.

8.4. VISUOMENINIO TRANSPORTO PERSPEKTYVINĖ PLĖTRA

Remiantis STR 2.06.01:1999 „Miestų miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“, mažų ir vidutinių miestų minimaliai būtinojo viešojo keleivių susisiekimo tinklo tankis turi būti toks, kad maksimalus ėjimo pėsčiomis iki viešojo susisiekimo linijų atstumas būtų ne didesnis kaip 800 metrų.

8.4.1. Meškuičių miestelyje visuomeninio transporto pasiekiamumas yra geras, viešojo transporto sustojimo stotelių taip pat pakanka.

8.4.2. Siūloma didinti investicijas visuomeniniam transportui, gerinti aptarnavimo kokybę, modernizuoti infrastruktūrą atnaujinant transporto priemonių parką, gerinti informacinę sistemą.

8.5. DVIRAČIŲ IR PĖSČIŲJŲ TAKAI

8.5.1. Siūloma atskirti pėsčiųjų - dviratininkų eismą nuo automobilių eismo Meškuičių miestelio gatvėse, taip užtikrinant saugesnį eismą.

8.5.2. Siūloma miestelyje įrengti šaligatvius, pritaikytus neįgaliesiems, pėstiesiems ir dviratininkams. Įrengti pėsčiųjų dviračių takus rekomenduojama atsižvelgiant į svarbiausius miestelio traukos objektus ir gyventojų poreikius. Siūloma pėsčiųjų – dviračių takų trasa jungianti miestelio centrinę dalį su miestelyje esančia mokykla, žaliosiomis – rekreacinėmis bei gyvenamosiomis zonomis.

Meškuičių miestelio bendrasis planas. Konkretizuoti sprendiniai
8 skyrius. Susisiekimo infrastruktūros vystymas

Pastaba: dviračių – pėsčiųjų trasos brėžinyje vaizduojamos grafiškai, todėl jas reikia tikslinti rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus. Numatoma dviračių – pėsčiųjų trasa eis J. Basanavičiaus g., Žemaičių g., Taikos g., Šiaulių g., Stoties g. ir Rupeikių g.

Pastabos:

- 1. Prie valstybinės reikšmės kelių pėsčiųjų-dviratininkų takai bei inžineriniai tinklai turi būti tiesiami pagal valstybiniams keliams taikomus reikalavimus;*
- 2. Aptarnaujančiose C kategorijos gatvėse, dviračių takai pagal galimybę rengiami atskirti nuo važiuojamosios dalies apsaugine juosta.*

9 . INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

9.1. EKOINŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Vandentiekis

Vadovaujantis Lietuvos respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu Meškuičių miestelio bendrajame plane numatoma, kad centralizuotą vandentiekį iki 2014 gruodžio 31 dienos turės 95% Meškuičių miestelio gyventojų. Tuo tikslu turi būti plečiami vandentiekio tinklai numatomose plėtos teritorijose.

Meškuičių miestelio bendrajame plane numatoma, kad visas tiekiamas vanduo atitiks dabar galiojančią higienos normą HN 24:2003 „Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Tuo tikslu turi būti renovuojama dalis eksploatuojamo skirstomojo vamzdyno.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Meškuičių miestelio bendrajame plane numatoma plėsti vandentiekio tinklus:

9.1.1. Numatoma, kad visi plečiami vandentiekiai bus pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurta žiedinė vandentiekio tinklų struktūra, parinkti reikiami vamzdynų diametrai, įrengti priešgaisriniai hidrantai. Teritorijose, kur nėra numatytas vandentiekis, pagal priešgaisrinius reikalavimus turi būti įrengti priešgaisriniai rezervuarai, privažiavimai prie atvirų vandens telkinių.

9.1.2. Numatoma vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenų monitoringą;

9.1.3. Numatoma vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organizacijas bei visuomenę.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatytos naujos vandentiekio trasos. Tikslesnė numatomų inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

Buitinės nuotekos

Vadovaujantis Lietuvos respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu Meškuičių miestelio bendrajame plane numatoma, kad centralizuotus nuotekų tinklus iki 2014 gruodžio 31 dienos turės 95% Meškuičių miestelio gyventojų. Tuo tikslu turi būti plečiami nuotekų tinklai numatomose plėtos teritorijose.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Meškuičių miestelio bendrajame plane numatoma plėsti buitinių nuotekų tinklus:

9.1.4. Naujų nuotekų surinkimo tinklų plėtra esamose ir naujai užstatomose teritorijose;

9.1.5. Rekonstruoti 2 km esamų buitinių nuotekų tinklų;

9.1.6. Vykdyti išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę;

9.1.7. vykdyti išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę, išleidžiamų nuotekų kokybė turi atitikti nuotekų tvarkymo reglamentą patvirtintą aplinkos ministro 2006 gegužės 17d. įsakymu Nr. D1 - 236 (Žin. 2006 Nr. 59 – 2103).

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos nuotekų trasos, nuotekų siurblynės. Naujai numatomos nuotekų trasos ir siurblynės vaizduojamos schematiškai, tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

Lietaus nuotekos

Lietaus vandens surinkimo ir valymo sistemos nėra.. Nuo kalvų staigiai subėgantis didelis vandens kiekis atneša nuostolius statiniams ir gamtai. Reikalinga tinklų plėtra visame mieste. Surenkamas lietaus vanduo prieš išleidžiant į paviršinius vandenis turi būti apvalomas.

Meškuičių miestelio bendrajame plane numatoma plėsti lietaus nuotekų tinklą:

9.1.8. naujus nuotekų surinkimo tinklus esamose ir naujai užstatomose teritorijose;

9.1.9. įrengti aštuonis lietaus nuotekų valymo įrenginius;

9.1.10. įrengti penkis naujus išleidėjus;

9.1.11. vykdyti paviršinių nuotekų išleidžiamų į atvirus vandens telkinius nuotekų kontrolę, išleidžiamų nuotekų kokybę turi atitikti paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentą patvirtintą aplinkos ministro 2007 Balandžio 2d. įsakymu Nr. D1 - 193 (Žin. 2007 Nr. 42 – 1594).

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatomos naujos lietaus nuotekų trasos, išleidėjai ir numatomi lietaus nuotekų valymo įrenginiai. Tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

Atliekų tvarkymas

Komunalinių atliekų tvarkymo prioritetai ir principai

Meškuičių miestelio atliekų tvarkymas numatytas sutinkamai su Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistema, kuri parengta vadovaujamosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1224 patvirtintame *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* (Žin., 2007, Nr. 122-5003; 2010, Nr. 146-7486) nustatytais atliekų tvarkymo sistemos prioritetais:

- atliekų prevencija;
- gaminių pakartotinis naudojimas;
- atliekų perdirbimas;
- kitoks atliekų naudojimas;
- atliekų šalinimas.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose. Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo principai – savarankiškumo ir artumo, techninio galimumo ir ekonominio gyvybingumo, visuotinio principai ir principas „teršėjas moka“.

Meškuičių miestelyje jau funkcionuoja konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Tai priimtinausia atliekų surinkimo sistema, kuri diegiama visoje šalyje Atliekų rūšiavimas pirminėje jų surinkimo stadijoje nepakankamas.

9.1.12. Meškuičių miestelio komunalinės atliekos vežamos į Meškuičių seniūnijos APP, kuris yra gretimame Meškuičių kaime, Šiaulių g. 44. Atliekas gyventojai gali atvežti jiems patogiu laiku.

9.1.13. Atliekas būtina išrūšiuoti į joms skirtus specializuotus konteinerius su užrašais.

9.1.14. Kitos (statybinės, elektros ir elektroninės įrangos, buityje susidarančios pavojingos) atliekos vežamos į Rajoninį atliekų priėmimo punktą (Kuršėnų m., Ventos g. 192).

9.1.15. Biodegraduojančias (žaliąsias) atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto.

9.1.16. Plėsti konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklą.

9.2. ENERGETINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Elektros energijos tiekimas ir gamyba

Tam, kad patenkinti šiuos poreikius, miesto elektros tinklas yra prisijungęs prie bendro Lietuvos perdavimo tinklo per vieną transformatorių pastotę. Ši transformatorių pastotė turi pakankamą galios rezervą. Siekiant užtikrinti patikimą elektros energijos tiekimą esamiems ir būsimiems Meškuičių miestelio vartotojams numatoma plėsti elektros energijos tinklą:

9.2.1. plėsti esamą elektros energijos paskirstymo tinklą;

9.2.2. naujus paskirstymo tinklus tiesti kabelinėmis linijomis;

9.2.3. pagal poreikį rekonstruoti esamas transformatorines;

9.2.4. naujas elektros linijas tiesti bendrajame plane numatytuose infrastruktūros koridoriuose;

9.2.5. išlaikyti geram techniniam stovyje esamą elektros energijos skirstomąjį tinklą;

9.2.6. rekonstruoti pagal poreikį susidėvėjusius gatvių apšvietimo sistemas, numatant kabelines požemines elektros perdavimo linijas;

9.2.7. numatyti elektros energiją tausojančią sistemų įdiegimą;

9.2.8. naujai planuojamose gatvėse, komunikacijų koridoriuose, numatyti vietą gatvių apšvietimui.

Projekto grafinėje dalyje nurodoma 10 kV kabelinių linijų ir preliminarios transformatorių vietos. Rezervuojamos teritorijos naujoms 10kV linijoms. Atsiradus papildomam poreikiui prijungti naujus vartotojus prie skirstomųjų tinklų, numatyti papildomas vietas transformatorių pastotėms ir skirstomiesiems tinklams.

Šilumos tiekimas

Centralizuoto šilumos tiekimo Meškuičių miestelyje nėra. Gyventojai šilumos teikimu rūpinasi individualiai.

9.2.9. Ateityje Meškuičių miestelyje centralizuoto šildymo galimybės nenumatoma.

9.3. RYŠIŲ INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Nežiūrint to, kad Meškuičių miestelio ryšių tinklai yra išvystyti gerai, naujai kuriama informacinė visuomenė reikalauja ir naujo požiūrio į šios infrastruktūros srities vystymą. Šiuo metu vyksta spartus procesas naujų informacinių technologijų diegime ryšių sistemoje. Šis procesas neaplenkia ir Meškuičių miestelio. Siekiant, kad šiuolaikinės ryšių priemonės būtų prieinamos visiems visuomenės nariams numatoma plėsti ryšių tinklą:

- 9.3.1.** augant internetinio ryšio priemonių svarbai plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą, leisiantis plačiajuosčio duomenų perdavimo prieigą viešojo sektoriaus institucijoms;
- 9.3.2.** išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą, įrengti juose viešojo interneto prieigas;
- 9.3.3.** laidinis ryšys į naujai užstatomas teritorijas turi būti tiesiamas vartotojams ir paslaugų tiekėjams tarpusavyje susitarus.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatytos naujos ryšių trasos. Tikslesnė numatomų inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

9.4. GAMTINIŲ DUJŲ INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS

Meškuičių miestelis yra dujofikuotas. Dujų skirstomieji tinklai yra išdėstyti gerai. Pagrindiniai dujos yra naudojamos šilumos gamybai. Miesto gyventojai naudoja dujas buityje, maisto gamybai. Prognozuoti dujų sąnaudas ateityje yra ganėtinai sunku. Tikėtina, kad dujų sąnaudos skirtos patalpų šildymui išliks artimos dabartinėms. Priemonės, skirtos esamų pastatų šiluminei varžai didinti, dalinai kompensuos šilumos poreikius naujai statomiems pastatams.

Meškuičių miestelio gamtinių dujų tiekimo sistemą sudaro skirstomieji dujotiekiai bei jų priklausiniai.

9.4.1. Užtikrinant saugų ir patikimą esamų skirstomųjų dujotiekių darbą, turi būti įvertintos specialiųjų ir ūkinės veiklos ribojimo sąlygų reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimu Nr.343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ VII skyriuje „Dujotiekių apsaugos zonos. Skirstomųjų dujotiekių apsaugos zoną sudaro: iki 16 barų slėgio dujotiekio apsaugos zoną sudaro žemės juosta išilgai vamzdinių trasos, kurios plotis – po 2 metrus abipus vamzdinio ašies; dujų reguliavimo punkto apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta aplink šio punkto sienas.

Įvertinant, kad gamtinės dujos technologiniu ir ekologiniu požiūriu yra pripažįstamas efektyviausiu organiniu kuru, Meškuičių miestelio numatoma vystyti skirstomojo dujotiekio tinklą:

9.4.2. Naujai užstatomose vienbučių ir dvibučių gyvenamų namų statybos teritorijose;

9.4.3. Numatoma naujus vidutinio slėgio dujotiekius tiesti bendrajame plane numatytuose infrastruktūros koridoriuose.

Projekto grafinėje dalyje nurodomos orientacinės naujai tiesiamų dujotiekių vietos. Tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

9.5. ĮGYVENDINIMO PRIORITETAI

Ekoinžinerinės infrastruktūros vystymo prioritetai

Ekoinžinerinės infrastruktūros srityje Meškuičių miestelio bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- 9.5.1.** plėsti Meškuičių miestelio vandentiekį į naujai statomas ir užstatytas, tačiau vandentiekio tinklų neturinčias teritorijas;
- 9.5.2.** plėsti lietaus nuotekų tinklą, įrengiant naujus išleidėjus bei valymo įrenginius;
- 9.5.3.** plėsti Meškuičių miestelio buitinių nuotekų surinkimo sistemą, nukreipiant nuotekas į esamus valymo įrenginius;
- 9.5.4.** buitinių nuotekų tinklai pirmiausia turi būti plečiami naujai užstatomose teritorijose;
- 9.5.5.** plėsti konteinerinių aikštelių tinklą skirtą atliekų rūšiavimui.

Energetikos infrastruktūros vystymo prioritetai

Energetikos srityje Meškuičių miestelio bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- 9.5.5.** plėsti esamą elektros energijos paskirstymo tinklą;
- 9.5.6.** renovuoti daugiabučius pastatus ir šiluminius mazgus.

Miesto ryšių infrastruktūros vystymo prioritetai

Ryšių infrastruktūros srityje Meškuičių miestelio bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- 9.5.7.** internetinio ryšio plėtra;
- 9.5.8.** mobilaus ryšio plėtra sudarant konkurencines sąlygas mobilaus ryšio operatoriams.